16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1994 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 220 (723)

Ազգ

Azg
armenian daily

Հայաստանում կմշակվի հում նավթ

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Հայաստանում շուտով կսկսվի հում նավթի մշակումը: Համաձայն ՀՀ արդյունաբերության նախարարությունից ստացված տեղեկության, «Պոլիվինիլացետատ» ԱՄ-ն ներկայումս տեխնիկապես պատրաստ է սկսել հում նավթի մշակումը: Արդեն պատրաստվում են պայմանագրեր հանրապետություն հում նավթ ներկրելու համար: Ըստ նույն աղբյուրից ստացված տեղեկության, որոշ քանակությամբ հում նավթի կուտակումը հանրապետությունում հնարավորություն կտա շրջափակման ներկա պայմաններում որոշ չափով թեթեւացնել հանրապետության էներգետիկ վիճակը:

Հարձակում ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի պետերբուրգյան թղթակցի վրա

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ: Երկուշաբթի կեսգիշերին երեք անհայտ անձինք հարձակվել են ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի պետերբուրգյան բաժանմունքի թղթակից Լեւ Ձրոլովի վրա: Ծեծելով, նրանից խլել են ծառայողական վկայականը, խմբագրատան մամուլի կենտրոնի անցագիրը եւ դրամապանակը: Այդ մասին այսօր առավոտյան հաղորդեց Պետերբուրգի ՆԳ վարչության հերթապահ մասը: Կատարվում է հետաքննություն:

[illegible]

Ադրբեջանը շարունակում է անընդունելի պայմաններ առաջադրել

Մինչ Մոսկվայում շարունակվում են Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ ընթացող բանակցությունները ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորմանն ուղղված խաղաղական մեծ համաձայնագրի շուրջ, ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի նախագահ Անդերս Բյուրների այցելությունները հակամարտության գոտի եւ Ադրբեջանի իշխանությունների հետ ունեցած զրույցների ընթացքում կատարած հայտարարությունները կրկին անորոշություն են մտցնում այդ խնդրում: Այսպես, ադրբեջանական աղբյուրների համաձայն, որոնց. Բյուրների հետ ունեցած հանդիպման ժամանակ Հեյդար Ալիեւը հայտարարել է, թե ԵԱՀԽ միջազգային խաղաղարար ուժերի տեղաբաշխումը հակամարտության գոտում կնպաստի խաղաղ կարգավորմանը, իսկ Մինսկի խմբի նախագահն իր հերթին հայտարարել է, թե այդ ուժերի տեղաբաշխումը կնպաստի օկուպացիոն զորքերը գրավյալ տարածքներից դուրս բերելուն: Զարմանալի է միայն, որ ԵԱՀԽ-ի նման դիրքորոշումն ի հայտ է գալիս այն ժամանակ, երբ գրավյալ տարածքների ազատման գործընթացը փաստորեն միակողմանի կլինի` ադրբեջանական կողմը ազատելու բան չունի: Ինչ է:

Տես # էջ 3

Նախագահը կայցելի Բուդապեշտ ու Ալմա Աթա, բայց Մոսկվա... հազիվ թե

Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը դեկտեմբերի 3-7-ը կայցելի Բուդապեշտ, ուր կմասնակցի ԵԱՀԽ անդամ երկրների ղեկավարների հանդիպմանը: Դեկտեմբերի 23-ին նա կմեկնի Ալմա Աթա, ուր տեղի կունենա ԱՊՀ հերթական գագաթաժողովը: Իսկ այն հարցին, թե Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը կմասնակցի՞ արդյոք Սերժ Չիլավյանի հրավիրած հայկական միջազգային ասամբլեայի համագումարին, նախագահի մամուլի քարտուղարը հայտարարեց. «Նախագահը չի կարող լուրջ վերաբերվել սեղանի վրա պարող եւ Մոսկվայի միլիցիայի կլիենտ հանդիսացող համայնքային գործիչներին»:

ՀՌԱԿ-ը ճշտում է

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունը նոյեմբերի 14-ին նամակ է հղել Հայոց համազգային շարժման վարչությանը, որտեղ մասնավորապես ասվում է. «Ինչպես տեղեկացանք ս.թ. նոյեմբերի 12-ին «Հայաստանի Հանրապետություն» թերթում տպագրված ՀՀՇ վարչության նիստի մասին հաղորդումից, ձեր կազմակերպության ներկայացուցիչը հայտարարել է, որ միջկուսակցական հանդիպման ընթացքում «Կառավարության մշակած նոր տնտեսական քաղաքականության ծրագիրը միաձայն հավանության է արժանացել»: Նշված հարցի կապակցությամբ քննարկության ընթացքում ՀՌԱԿ ներկայացուցիչը քննարկել է «դեմ» հայտարարելով, որ ծրագիրը ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության կողմից դեռեւս չի քննարկվել»:

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունից տեղեկացրին «Ազգին», թե կառավարության մշակած նոր ծրագրի քննարկումը կշարունակվի այս շաբաթ եւս, եւ այնուհետեւ միայն կուսակցությունը կհրապարակի իր տեսակետը այդ կապակցությամբ:

ՕՐՎԱ ԽՆԴԻՐ

Ուսուցիչների գործադուլային տենդը հանգելու միտում չունի

Էջմիածինը, Գյումրին եւ Վանաձորը` անդրդվելի

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Մինչ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի գործով Ազգային հանձնաժողովի քարտուղարությունը «Կանայք եւ կանանց շարժումները հետխորհրդային ժամանակաշրջանում» թեմայով համաժողով է անցկացնում Երեւանում, ուսուցիչների գործադուլը նորանոր երանգներ է ստանում: Ի դեպ, հայտնի է, որ հանրապետության ուսուցիչների ճնշող մեծամասնությունը կանայք են: Երեք, մայրաքաղաքի շատ դպրոցներ միացան գործադուլը դադարեցնելու մասին կրթության եւ գիտության աշխատողների արհմիութենական հանրապետական խորհրդի որոշմանը, ապա Էջմիածինը, Գյումրին եւ Վանաձորը շարունակում են մնալ գործադուլավորների շարքում (հետագա զարգացումներից տեղեկություններ չկան, որովհետեւ զուտ տեխնիկական պատճառներով գործադուլային հանրապետական կոմիտեում նրանք չունեն իրենց ներկայացուցիչները): «Նոյյան տապան» գործակալությունը հաղորդում է, որ ըստ ՀՀ լուսավորության փոխնախարար Կիրակոսյանի, Եղեգնաձորի շրջանում դպրոցների մի մասը չի գործում ձմռանը նախապատրաստվելու պատճառով:

Էջմիածնի դպրոցների ներկայացուցիչները երեկ խմբագրությունը տրամադրեցին ՀՀ նախագահին, ԳԽ նախագահին, վարչապետին, լուսավորության նախարարությանը, կրթության եւ գիտության աշխատողների հանրապետական կոմիտեի նախագահին, Էջմիածնի քաղխորհրդի նախագահին, քաղաքապետարանի վարիչին եւ օրաթերթերի խմբագրություններին ուղղված նամակ, իրենց անհամաձայնությունը հայտնելով գործադուլի դադարեցման մասին որոշմանը, որում բացակայում է հանրապետական գործադուլային կոմիտեի նախագահ Հասմիկ Խաչատրյանի համաձայնությունը: Նամակը ստորագրած Էջմիածնի բոլոր 12 դպրոցների ներկայացուցիչները կոչ են անում շարունակել գործադուլը մինչեւ ուսուցիչների առաջադրած մինիմալ պահանջների կատարումը կառավարության կողմից` բողոքելով ՀՀ նախագահի «խոր անտարբերությունից, որ հանրապետական գործադուլի ընթացքում ուսուցիչներին հետեւողականորեն անգամ բարոյական աջակցություն չցուցաբերեց»: Նրանք վկայակոչում են նաեւ ԳԽ ՀՀՇ պատգամավորական խմբակցության եւ նախագահության կողմից կրթության եւ գիտության հանձնաժողովի նախագահ Ռաֆայել Ղազարյանի եւ մի շարք այլ պատգամավորների «ջանքերի անտեսումը եւ կանխամտածված ձախողումը»: Դժգոհություն է հայտնվում վարչապետի «հակաժողովրդական, չհաշվարկված արտահայտությունների առիթով, որոնք նսեմացնում են ուսուցչի վարկը»: Անվստահություն է հայտնվում արհմիության հանրապետական կոմիտեի նախագահ Ճաճանյանին, որը «միանձնավոր կերպով կազմալուծել է ուսուցիչների հանրապետական գործադուլը եւ նույն ուժերի թելադրանքով որոշում կայացրել այն դադարեցնելու մասին»:

(Մինչդեռ, ըստ «Փաստ» համարված լուրի, Գագիկ Ճաճանյանը ինքն է Էջմիածնում շարունակվող գործադուլը հայտարարել ինչ-ինչ քաղաքական ուժերի գործունեության արդյունք): Նամակի հեղինակները «[illegible]» համարելով լուսավորության նախարար Հայկ Ղազարյանին, կառավարությունից պահանջում են վերանայել հրաժարականի դրդապատճառները:

Տես # էջ 2

ՀԱՄԱՌՈՏ

ՄԱԿ-ը պահպանեց սանկցիաները Իրաքի դեմ

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, WSJ, BBC: Չնայած Քուվեյթի նկատմամբ իր ունեցած հավակնություններից պաշտոնապես հրաժարվելուն, Իրաքը չձերբազատվեց ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի սանկցիաներից: Անվտանգության խորհրդի երեկ գիշեր կայացած [illegible] նիստում, Մ. Նահանգների ներկայացուցիչ Օլբրայթը ցուցաբերեց խիստ անզիջում կեցվածք: Նա ներկաներին ցույց տվեց արբանյակային լուսանկարներ, հայտարարելով, թե դրանք Սադդամ Հուսեյնի կառուցած վերջին շքեղագույն պալատներն են պատկերում, որոնց վրա նա ծախսել է ավելի քան 5 միլիարդ դոլար: Հետեւաբար, եզրակացրեց Օլբրայթը, նման բաների վրա ծախսող երկիրը իրավունք չունի խոսելու միջազգային սանկցիաների պատճառով իր ազգաբնակչության կարիքավոր լինելու մասին: Ռուսաստանի եւ այլ երկրների ներկայացուցիչները, որոնք պահանջում են սանկցիաների մեղմացում, բողոքեցին այդ առթիվ:

Իրանի 3 միլիարդը կմնա ամերիկյան բանկերում

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, BBC: Ամերիկյան Գերագույն դատարանը որոշեց չբավարարել հանգուցյալ Շահի ժառանգներից ի վեր ամերիկյան դրամատներում պահ տրված իրանական գումարները, որոնց ընդհանուր արժեքը հասնում է 3 միլիարդ դոլարի: 1979 թ.-ի Իսլամական հեղափոխությունից հետո Մ. Նահանգների դատարանը որոշել էր սառեցնել այդ գումարները:

ԱՊՀ

Միջպետական տնտեսական կոմիտեի առաջին նիստը

ՄՈՍԿՎԱ, 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: ԱՊՀ միջպետական տնտեսական կոմիտեի նախագահության առաջին նիստը նախատեսված է անցկացնել Մոսկվայում նոյեմբերի 19-ին: Ինչպես հաղորդեցին ԱՊՀ Մինսկի շտաբ-կայանի մամուլի ծառայությունից, անդամ պետությունների ղեկավարներին ուղարկված են համագործակցության գործադիր քարտուղար Իվան Կորոչենյայի ստորագրությամբ նամակներ` մինչ այդ ժամկետը ՄՏԿ-ի նախագահության կազմում իրենց ներկայացուցիչներ նշանակելու մասին: Նիստի նախնական օրակարգում ընդգրկված են 10-ից ավելի հարցեր, որոնք բխում են տնտեսական միության ստեղծման մասին պայմանագրի իրագործման անհրաժեշտությունից: Փաստաթղթերը ուղղված են միասնական տնտեսական շուկայի իրավական հիմքերի ձեւավորմանը: Նախատեսված է նաեւ մի շարք հարցերի քննարկումը, որոնք պահանջում են պետությունների համատեղ ջանքեր. Հայրենական մեծ պատերազմում հաղթանակի 50-ամյակի տոնակատարության նախապատրաստումը, համագործակցության տարածքում փախստականների եւ աղետների հետեւանքների վերացման հատուկ ուժերի ստեղծումը, փախստականներին եւ հարկադիր տեղահանվածներին օգնության ցուցաբերումը: Նիստում պետք է համաձայնեցվի ՄՏԿ-ի նախագահի հնարավոր թեկնածությունը:

Մոսկվան զգուշանում է Վաշինգտոնի նոր քաղաքականությունից

Նոյեմբերի 14-ին ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինը հանդիպեց երկրի զինվորական ղեկավարներին: Հանդիպման ժամանակ նա կարծիք է հայտնել, թե վերջերս Միացյալ Նահանգներում տեղի ունեցած ընտրություններից հետո Վաշինգտոնը կսկսի առավել խիստ արտաքին եւ ռազմական քաղաքականություն վարել: Հիշեցնենք, որ այդ ընտրությունների արդյունքում առաջին անգամ վերջին 40 տարիների ընթացքում հանրապետականները մեծամասնություն են կազմել ԱՄՆ-ի օրենսդիր երկու մարմիններում: Ռուսական կողմը նշում է ՆԱՏՕ-ի ընդլայնման հարցում ԱՄՆ-ի դիրքորոշման որոշակի խստացումը, մեկնաբանելով Ռուսաստանի նախագահի միջազգային գործերի գծով օգնական Դմիտրի Ռյուրիկովը Բորիս Ելցինի հայտարարությունը միջանկյալ ընտրություններում ԱՄՆ հանրապետական կուսակցության հաղթանակից հետո միջազգային եւ ռազմական գործերում ԱՄՆ-ի դիրքորոշման հնարավոր խստացման վերաբերյալ: Ռյուրիկովը նշեց, որ վերջերս ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի միջեւ կարծես թե փոխըմբռնում էր ձեռք բերվել այդ խնդրի շուրջ: Բայց այժմ, նրա խոսքերով, ԱՄՆ վարչակազմը ձգտում է նախադեպին գրավել ՆԱՏՕ-ի ընդլայնման խնդիրների քննությամբ: Մասնավորապես ենթադրվում է այդ հարցերը ներկայացնել հունվարի 1-ին Բրյուսելում բացվող ՆԱՏՕ-ի խորհրդի նստաշրջանին:

ՓԱՍՏ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ

ՖՐԱՆՍԻԱ

«Մոնդի» երեք էջը` նվիրված Հայաստանին

Հազիվ թե գիտե, թե՞ նկատեց էլ, հարց է տալիս «Մոնդի» թղթակիցը, որ նոյեմբերի վերջերին գտնվում էր Երեւանում եւ ներկա եղավ Երեւանի համալսարանի հիմնադրման 75-ամյակի միջոցառումներին, հանդիպումներ ունեցավ ուսանողների, դասախոսների, կրթական եւ պետական պաշտոնյաների հետ, եւ շաբաթ օրը, նոյեմբերի 12-ին ծավալուն նյութով տպագրեց իր թերթում: Նկարագրելով Հայաստանի այսօրվա ծանր վիճակը, թղթակիցը մեջբերում է Կալիֆորնիայի համալսարանի պրոֆեսոր Ռիչարդ Հովհաննիսյանի խոսքերը, որով պատմաբանը հավուր պատշաճի գնահատում է առաջին հանրապետության շատ ավելի ծանր տարիներին, 1919-ին երկրի ղեկավարների համարձակ որոշումը համալսարան բացել Հայաստանում, որպեսզի «մի լույս փայլի Կովկասում»:

Վերջին յոթանասուն տարիների «լույսը փայլեց» առավելապես բնական եւ ճշգրիտ, քան թե հասարակական եւ դասական գիտությունների բնագավառներում, գրում է թղթակիցը: Հոդվածի մեծ մասը նվիրված է ֆրանս-հայկական գիտական եւ մշակութային համագործակցությանը, այդ գործում Մոնպելիեի համալսարանի ծանրակշիռ դերին, որ արդեն միջհամալսարանական պայմանագիր է կնքել Երեւանի համալսարանի հետ: Երեւանի համալսարանի ռեկտոր, ֆիզիկոս Ռադիկ Մարտիրոսյանն ակնկալում է նման այլ կապեր 10 հազարից ավելի ուսանող ունեցող իր հաստատության համար:

Երեւանի «դպրոց եւ սեռագգեր» երիտասարդները ամերիկյան համալսարանի «կասկածելի հարեւանությունը» նախընտրում են Մաշտոցի եւ Մարգիս Դլուզայի լեզուն, մինչդեռ Ֆրանսիայի դիրքն այս հարցում համեմատաբար թույլ է, հատկապես որ Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպանությունը մեծ ջանքեր է թափում, հաշվի առնելով իր սահմանափակ միջոցները, տեղական հաստատություններում, մասնավորապես ֆրանսիական թեքումով դպրոցներում, ֆրանսերենի ուսուցումն ընդլայնելու համար: Թերթը նշում է նաեւ այս ճանապարհին հայկական կողմից հարուցված որոշ «դժվարությունները», որոնք «անհասկանալի են» հատկապես, երբ Հայաստանն այս շարքի դիմել է ֆրանսախոս երկրների անդամ դառնալու խնդրանքով:

Հոդվածում խոսվում է նաեւ բոլոր այն կազմակերպությունների մասին, հիմնականում ֆրանսահայերի, որոնք այսօր օգնում են Հայաստանին կրթական, գիտական եւ մշակութային վերականգնման բնագավառներում (GIA, Ֆրանսիա-Հայաստան բարեկամական ընկերակցություն, 1988 դեկտեմբեր 7 ընկերություն եւ այլն):

ՅԱԿՈԲ ԱՍԼԱՆՅԱՆ
Փարիզ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Թվեր ու փաստեր

ԳԽ-ի աշխատանքային խոհանոցին, ներքին կառուցվածքին եւ ԳԽ-ի աշխատանքների լուսաբանման հարցերին էր նվիրված երեկ կայացած հանդիպումը խորհրդարանի քարտուղար Վարազդատ Ավոյանի եւ խորհրդարանում հավատարմագրված լրագրողների միջեւ: Հանդիպման սկզբում պրն. Ավոյանը տեղեկացրեց, որ խորհրդարանի գործունեության անցած չորսուկես տարիների ընթացքում ընդունվել է 174 օրենք, 928 նորմատիվային ակտ, վավերացվել է 145 միջազգային պայմանագիր եւ համաձայնագիր, եւ այլն: Սա շա՞տ է, թե քիչ: Ըստ քարտուղարի, սա լուրջ ձեռքբերում է, եթե հաշվի առնենք աշխատանքային փորձի պակասը, սակայն մյուս կողմից շատ քիչ է, եթե հաշվի առնենք հանրապետության օրենսդրական դաշտի բազմաթիվ բացերը: Առայժմ չկա օրենք քաղաքացիության մասին, չունենք հիմնարար օրենքներ երրորդ իշխանության մասին եւ այլն: Որպես կանոն, ԳԽ-ի դեմ ուղղված քննադատության մեջ մեծ տեղ են զբաղեցնում խորհրդարանի ծախսերը, որոնց մասին հաճախ առասպելներ են պտտվում: Որքա՞ն է խորհրդարանի տարեկան բյուջեն, 1994 թ. այն կազմում է 86.2 մլն դրամ, ընդ որում առ այսօր ծախսվել է 47.1 մլն դրամ: Ինչպե՞ս է բաշխվում բյուջեն ըստ ոլորտների, որքա՞ն է ծախսվել 1994 թ. առաջին 9 ամիսների ընթացքում: Այսպես, աշխատավարձի վրա ծախսվել է 3 մլն 790 հազար դրամ, այդ թվում. ղեկավարություն` 1.32 մլն, հանձնաժողովներ` 1.461 մլն ֆինանսա-տնտեսական վարչություն` 1 մլն դրամ: Սոցապ հատկացումները կազմել են 1.217 մլն դրամ: Տնտեսական ծախսերի ընդհանուր գումարը հասնում է 30.345 մլն դրամի, այդ թվում գրասենյակային ծախսեր` 946 հազար դրամ, փոստ-հեռագրային ծախսեր` 1.5 մլն, ջեռուցում` 249 հազար, էլեկտրաէներգիա` 1.587 մլն, ջրմուղ-կոյուղի` 184 հազար, շենքի մաքրություն` 316.7 հազար, տրանսպորտ` 25.561 մլն, գործուղումներ` 6.751 մլն, գույքի ձեռքբերում` 751 հազար, կապիտալ վերանորոգում` 809 հազար, նախագահի ֆոնդ` 21.5 հազար, ՆԳՆ ծախսեր (շենքի պահպանության համար)` 562.8 հազար, պատգամավորական ծախսեր` 293 հազար, նստաշրջանային ծախսեր` 2.511 մլն դրամ: Ընդ որում միայն գործուղումների դեպքում է, որ կատարվել է գերածախս` նախատեսված 4 մլն դրամի փոխարեն արդեն ծախսվել է 6.751 մլն դրամ:

Լրագրողները տեղեկացան նաեւ, որ ԳԽ նախագահի աշխատավարձը 2070 դրամ է, հանձնաժողովների նախագահներինը` 1725 դրամ, պատգամավորներինը` 1150 դրամ: Ինչ վերաբերում է նստաշրջանային ծախսերին, ապա դրանք հիմնականում շրջաններից ընտրված պատգամավորների երեւան հասնելու, հյուրանոցի եւ օրապահիկի ծախսերն են (յուրաքանչյուր նման պատգամավորի մեկ օրը խորհրդարանի վրա «նստում է» 652 դրամ):

Խորհրդարանի աշխատակազմի մասին: Անցած տարիների ընթացքում, ի հավելումն «հին» կառույցների, ստեղծվել են նորերը` լրատվական կենտրոնը, սոցիալ-տնտեսագիտական բաժինը եւ միջպետական կապերի բաժինը: Ընդհանրապես, խորհրդարանի ողջ աշխատակազմը 540.5 մարդ է (այդ կեսը ժամագործ է, որն աշխատում է կես դրույքով): Ըստ Վարազդատ Ավոյանի, սա չնչին թիվ է, եւ խորհրդարանի աշխատակազմն ամենեւին ուռճացված չէ, մանավանդ, եթե համեմատելու լինենք ԱՊՀ անդամ մյուս երկրների խորհրդարանների հետ: Ինչ վերաբերում է խորհրդարանի «աքիլլեսյան գարշապարին»` քվորումին, ապա պրն. Ավոյանը դա բացատրեց նրանով, որ բազմաթիվ պատգամավորներ աշխատում են գործադիր իշխանության կառույցներում: Հանդիպման ընթացքում հետաքրքիր զրույց ծավալվեց նաեւ խորհրդարանական լրագրողների աշխատանքի հետ կապված հարցերի եւ մամուլի մասին օրենքում փոփոխություններ կատարելու անհրաժեշտության մասին, որն ավարտվեց լրագրող Տիգրան Լիլոյանի ծրագրային համապարփակ ելույթով: Ցավալի եւ զարմանալի է միայն, որ հանդիպմանը ներկա չէր պատգամավոր, ԳԽ լրատվության եւ մամուլի հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Մերուժան Տեր-Գուլանյանը, որի ներկայությունն, անկասկած, ավելի գործնական եւ հետաքրքիր կդարձներ զրույցը:

ԱՐՄԱՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ԱՍՈՒԼԻՍ

Լեւոն Զուրաբյան. «Եթե խախտվի զինադադարը, կկասեցվեն բարեփոխումները»

Մինչեւ այժմ արտաքին անկայունության, պատերազմական վիճակի եւ շրջափակման պատճառներով Հայաստանը չէր ստանում միջազգային տնտեսական (ոչ մարդասիրական) օգնություն եւ բարեփոխումներն անցկացնում էր բացառապես ներքին ռեսուրսների շնորհիվ: Այդ մասին երեկ հայտարարեց նախագահի մամուլի քարտուղար Լեւոն Զուրաբյանը, նշելով, թե տնտեսությունում իրականացվեց հողի սեփականաշնորհումը, հիմք դրվեց անկախ ֆինանսաբյուջետային քաղաքականության համար: Միաժամանակ, նրա գնահատմամբ, ներքին ռեսուրսների շնորհիվ անցկացվող բարեփոխումների հնարավորությունները այսօր սպառված են: Տեւական զինադադարը եւ կայուն խաղաղության հաստատման հեռանկարները նրա ասելով ստեղծել են բարենպաստ նախադրյալներ, որպեսզի միջազգային արժութային ֆոնդն ու համաշխարհային բանկը խոշոր վարկեր տրամադրեն:

Կարեւորելով ՀՀ նախագահի հրամանագրով նոյեմբերի 17-ին ԳԽ արտահերթ նիստ հրավիրելու փաստը, մամուլի քարտուղարը նշեց, թե կառավարության տնտեսական ծրագրի հիմնական նպատակը Առաջիկայում մակրոտնտեսական հավասարակշռության ստեղծումն է: «Մենք կանցնենք ոչ դեֆիցիտային բյուջեի», ասաց Լեւոն Զուրաբյանը, նշելով, թե ծրագրավորված ներդրումների շնորհիվ կստեղծվի դրամի կայունություն:

«Այս ծրագրի իրականացումը կստեղծի այն հիմքը, որի վրա կկառուցվի մեր տնտեսության զարգացումն ու վերելքը», նշեց նա: Պատասխանելով լրագրողների հարցերին, Լեւոն Զուրաբյանը նշեց, թե երբ խախտվի զինադադարը, ապա ինքնըստինքյան կկասեցվեն բարեփոխումները: Մինչդեռ, մամուլի քարտուղարի ասելով, սոցիալական անապահով շերտերի համար կիրականացվեն խոշոր ծրագրեր, որոնք նպատակաուղղված կլինեն սոցիալական ապահովության ստեղծմանը: Մամուլի քարտուղարը նշեց նաեւ, թե կառավարության ծրագիրը չի կարելի ցնցումային անվանել: Խոսելով լրագրողների տված հարցերից, նա այդպես էլ հստակ պատասխան չտվեց այն հարցին, թե կառավարության ծրագիրը կընդունվի՞ արդյոք ԳԽ արտահերթ նիստում:

Նա բացատրեց «միզուկի» բառով, եւ լրագրողներին խորհուրդ տվեց Ֆոլքներ կարդալ: Ըստ նրա, կառավարության ծրագիրը հասկանալու համար պետք է Ֆոլքներ կարդալ, կամ էլ մամուլի քարտուղարն ուղղակի նպատակ ունի գովազդել Ֆոլքների երկերը: Ինչ վերաբերում է ղարաբաղյան հակամարտությանը, ապա մամուլի քարտուղարը ուրախությամբ նշեց, թե լրացավ զինադադարի կես տարին, թեեւ կողմերը հաշտությունների մասին խոսելը դեռեւս վաղ է: Բացի այդ, Լեւոն Զուրաբյանը հայտարարեց, որ չնայած ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի նոր նախագահ Անդրես Բյորների այցին, նախկինում հայտնի իրավիճակի մեջ ոչ մի առաջխաղացում չի արձանագրել: Թեեւ Բյորները, շրջան կատարած այցի արդյունքներն ամփոփելով, հայտարարել է, թե կողմերը` Հայաստանը, Ղարաբաղը, Ադրբեջանը, պատրաստակամություն են հայտնել շարունակել զինադադարը: Ավելին, նույն աղբյուրում ասվում է, ԵԱՀԽ ամփոփ պաշտոնյաների նոր հանդիպում Բուդապեշտում կամ Վիեննայում, որի ընթացքում կշարունակվեն դիվանագիտական բնույթի բանակցությունները:

[illegible] ԱԱՍՐՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Հայաստանում ստեղծվեց գյուղատնտեսական գիտությունների ակադեմիա

Այսուհետեւ Հայաստանը կունենա գյուղատնտեսական գիտությունների իր ակադեմիան, որի հիմնադիր ժողովը տեղի ունեցավ Երեւանում: Այն հասարակական կարգով միավորեց 15 ակադեմիկոսների ու 31 թղթակից անդամների` հանրապետության առաջատար գիտնականների, որոնք առաջադրված են մասնագիտական կազմակերպությունների կողմից: Նրանք կգործեն ակադեմիայի բաժանմունքներում` երկրագործական, անասնաբուծական, տնտեսագիտական, ճարտարագիտական:

Հիմնադիր ժողովում փակ գաղտնի քվեարկությամբ Հայաստանի գյուղատնտեսական գիտությունների ակադեմիայի պրեզիդենտ ընտրվեց տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր Սերգեյ Ղազարյանը, որը ղեկավարում է ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության գյուղատնտեսության էկոնոմիկայի ու կազմակերպության գիտահետազոտական ինստիտուտը: Փոխպրեզիդենտ ընտրվեց հայկական գյուղատնտեսական ինստիտուտի երկարամյա ռեկտոր, գյուղատնտեսական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Միխայիլ Գյոլխասյանը:

«Հանրապետությունում շուկայական հարաբերությունների զարգացման եւ տնտեսական բարեփոխումների հրամայական անհրաժեշտություն է ստեղծում գյուղատնտեսական գիտությունների զարգացումը», մեզ հետ զրուցելիս ասաց ակադեմիայի պրեզիդենտ պրոֆեսոր Սերգեյ Ղազարյանը: Նա նշեց, որ այսօր հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարության համակարգում գործող գյուղատնտեսական ուսումնական ակադեմիայում, 8 գիտահետազոտական ինստիտուտներում եւ նրանց գիտափորձարարական բազաներում աշխատում են գիտության 80 դոկտորներ եւ 600-ից ավելի թեկնածուներ: Առկա գիտական ներուժը պահպանելու, գյուղատնտեսական արտադրության զարգացմանը նպաստելու համար է, որ ստեղծվեց նոր ակադեմիան, ընդգծեց գիտնականը: Պրոֆեսոր Ս. Ղազարյանի խոսքերով, ակադեմիան կզբաղվի նաեւ կատարվող գիտահետազոտական աշխատանքների համակարգմամբ եւ միջազգային գիտական կապերի ընդլայնման խնդիրներով: Ակադեմիայի առաջնակարգ նպատակներից մեկը կլինի նաեւ գիտական նոր կադրերի պատրաստումը, ավելացրեց գիտնականը: Ակադեմիայի հիմնադիր ժողովում ելույթ ունեցավ ՀՀ գյուղատնտեսության նախարար Արա Ոսկանյանը:

Տ. Լ.

ՕՐՎԱ ԽՆԴԻՐ

Ուսուցիչների գործադուլային տենդը հանգելու միտում չունի

Սկիզբը էջ 1

«Էջմիածին քաղաքի մանկավարժները կշարունակեն գործադուլային պայքարն այնքան ժամանակ, մինչեւ հանրապետության նախագահը, ԳԽ-ն եւ կառավարությունը կգիտակցեն դպրոցի ազգանպաստ դերը հանրապետության համար եւ կանեն ամեն հնարավորը ուսուցիչների առաջադրած պահանջները բավարարելու համար», գրված է նամակում, որն ավարտվում է հայ ժողովրդին ուղղված կոչով, եւ որի հիմնական առանցքն է «Եղնենք եւ համընդհանուր պայքարով փրկենք ազգի մտավոր գենոֆոնդը» դիմումը: Հարցին, թե ինչու մայրաքաղաքի ուսուցիչների մեծ մասը գերադասում է դադարեցնել գործադուլը, պատմության ուսուցիչ (Էջմիածին) Անոր Հարությունյանը պատասխանեց, որ ինչ հանրապետությունն ասում է, առաջին հերթին մտնում է Երեւան (նախ, սնունդ...):

Նոյեմբերի 25-ին շրջանում պատրաստվում են կոնֆերանս գումարել` դպրոցի ազգանպաստ դերը, կառավարության վերաբերմունքը դպրոցին եւ ուսուցիչների հետագա անելիքները, ուսուցիչների սոցիալական վիճակը օրակարգով, իսկ նոյեմբերի 28-ին ԳԽ նստաշրջանում սպասվում է կառավարության հաշվետվություն եւ առաջարկվող ծրագրի ունկնդրումը: Այսինքն, հանրակրթական ընթացք կարգվածության` կնա մինչեւ նոյեմբերի վերջ: Հարցին, թե ինչպե՞ս է հաստատվելու պարապմունքը, խմբակցության եկած ուսուցիչները միաբերան պատասխանեցին, որ պահանջների բավարարման դեպքում պատրաստ են պարապել արտաժամ եւ արձակուրդների հաշվին (ինչ պատկերներ համաձա՞յն են):

Էջմիածնի քաղխորհրդի նախագահ Եղվանդ Աղվանյանը հեռախոսազրույցում խիստ բարձր գնահատեց ուսուցչի դերը հասարակության ձեւավորման գործում` առաջնահերթ համարելով ուսուցիչների պահանջների բավարարումը: Նա հայտնեց նաեւ, որ տեղական իշխանությունների ու գործարարների ջանքերով անցյալ ձմեռ 5 ռոդե անգամ էջմիածնի դպրոցներում չեն դադարել դասերը, եւ եթե կառավարությունը գտնելու նման հնարավորություն ընձեռեր, այս տարի եւս վառելիք, վերանորոգման եւ այլ միջոցներ կհայթայթեին էջմիածնի դպրոցների գործունեության համար, մինչդեռ կառավարության այս տարվա հաստատած նավթի չնչին քանակը բավ է տալիս ենթադրել, որ այդ միջոցառումները պարզապես «ձեւ են...»:

4-րդ էջում` հարցազրույց լուսավորության նախկին նախարար Հայկ Ղազարյանի հետ:

ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

Ժիրայր Լիպարիտյանը` նախագահի գլխավոր խորհրդական

ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի երեկվա հրամանագրով Ժիրայր Լիպարիտյանը նշանակվել է Հայաստանի նախագահի գլխավոր խորհրդական` նրան ազատելով նախագահի քաղաքական վերլուծության գծով խորհրդականի պաշտոնից: Մի այլ հրամանագրով արտգործնախարարի նախկին առաջին տեղակալին շնորհվել է արտակարգ եւ լիազոր դեսպանի դիվանագիտական աստիճան:

Կանադայում բացվեց Հայաստանի դեսպանատուն

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԲ. Կանադայի մայրաքաղաք Օտտավայում բացվեց Հայաստանի Հանրապետության դեսպանատուն: Ժամանակավոր հավատարմատարի աստիճանով դեսպանությունը գլխավորում է Գառնիկ Նանագուլյանը: Այդ մասին այսօր հայտնեցին Հայկական անկախ մամլո կենտրոնում: Նախկինում Նանագուլյանն աշխատում էր ԱՄՆ-ում Հայաստանի դեսպանությունում: Գառնիկ Նանագուլյանը ծնվել է 1953 թ. հունվարի 25-ին: 1975 թ. ավարտել է Երեւանի պետհամալսարանի ֆիզիկայի ֆակուլտետը, 1985 թ.` Մոսկվայի դիվանագիտական ակադեմիան: Ամուսնացած է, ունի 17-ամյա դուստր:

Արման Նավասարդյանը` դեսպան նաեւ Հունգարիայում

ՀՀ նախագահի նոյեմբերի 14-ի հրամանագրով Ավստրիայում Հայաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Արման Նավասարդյանը համատեղության կարգով նշանակվել է Հայաստանի դեսպան նաեւ Հունգարիայում: Նրա նստավայրը կմնա Վիեննան:

ԱՏՈՄԱԿԱՅԻՆ

ՄԱԳԱՏԷ-ի մասնագետները Հայաստանում

Սոս մեկ շաբաթ Հայաստանում է գտնվում ՄԱԳԱՏԷ-ի մասնագետների խումբը` միջուկային բաժնի պատասխանատու աշխատող Անտոնիո Գոդոյի գլխավորությամբ: Պատվիրակության կազմում են Պասկ Ամիրը, Կարլ Ստեմը (երկուսն էլ ԱՄՆ-ից), Կառլոս Պրատոն (Արգենտինա), Մարին Կոստովը (Բուլղարիա), Թամաս Կատոնան (Հունգարիա), Վիկտոր Կոստաէը (Ռուսաստան): Ատոմակայանների շահագործման եւ անվտանգության ապահովման բնագավառների տարբեր մասնագետներ մի քանի օր ուսումնասիրում էին Մեծամորի ատոմակայանի տարածքի սեյսմակայունության առնչվող ամենատարբեր հարցեր:

Նոյեմբերի 15-ին ՄԱԳԱՏԷ-ի մասնագետներին ընդունեց ՀՀ փոխվարչապետ Վիգեն Չիտեչյանը, որը հանգամանալի զրույց ունեցավ նրանց հետ: Պատվիրակության անդամներից յուրաքանչյուրը մանրամասն տեղեկություն տվեց իր բնագավառին վերաբերող հարցերի շուրջ: Ընդգծվեց այն հսկայածավալ աշխատանքը, որ կատարվել է Հայկական ատոմակայանում, հատկապես նրա անվտանգության ապահովման ուղղությամբ: ՄԱԳԱՏԷ-ի մասնագետները նշեցին նաեւ մի շարք աշխատանքներ, որոնց կատարումը անհրաժեշտ է ավարտել մինչեւ կայանի վերագործարկումը:

Անտոնիո Գոդոյը իր գոհունակությունը հայտնեց վերագործարկման ընթացքի վերաբերյալ, համարելով աշխատանքների գրաֆիկը իրատեսական: «Ես համոզվեցի, որ դուք տիրապետում եք ե՛ւ նոր, ե՛ւ հին տեխնոլոգիայով գործող ատոմակայանների աշխատանքի վերաբերյալ տեղեկատվությանը», ասաց նա, խորհուրդ տալով ուշադրություն դարձնել իսպանական «Իսձեւ» ֆիրմայի մշակած տեխնոլոգիային:

ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայություն

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՀԱՄԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Ծեփ եւ ձեւաւորումը [illegible]
Apple Macintosh
համակարգչային ցանցաձեւը «Ազգ» թերթի
Azg
armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

Ազգ

ՇՐՋԱՆ ԱԶԳ

Քաղաքականության սատարելում Իվան Ռիբկինի հեսզհեսծ բարձրացում ժողովրդականության հարցն է քննարկում Economist-ի Մոսկվայի թղթակիցը նոյեմբերի 11-ի համարում: Մինչ խաղաղական ուժեր գործիչներ անուսարության ժամին վկայել խուսել են սատարելից, Իվան Ռիբկինը, գրում է նա, ընդհակառակը, առաջ է գնում համառորեն խաղերով: Այս շարժը սկզբներին ռոպանում է բանակցությունները վարել, գործակցել կամ չեզոք գտնել շարքեր կուսակցությունների ղեկավարների հետ, սկսած Եգոր Գայդարից մինչև Վլադիմիր Ժիրինովսկին: Այս համգամանքն էլ նրան դարձնում է անփոխարինելի մի գեներալ-ի տարածք կազմակերպության համար, որը Դումայի 450 տեղերից կարող է առավելագույնը 55-ի վրա զինել իր հայտը: Նա անփոխարինելի է դառնում նաև խորհրդարանի թև եսներին միջև խոսափողել կարողացող անձնավորության իմաստով առանձնական համոզմունքներ ունի: Աշնանը անցկացված մի շարք հարցազրույցների ժամանակ Ռիբկինը միշտ էլ միջինն ուղին է մատնանշել, խուսափելով խաղաղական հակամարտություններից: Նշել է, որ ինքը գանկանում է Ռուսաստանի տնտեսության առեղծվածային վերադարձում, չբացառելով այդ գործի բազում շատ ձեռնարկություններ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Ռիբկինի հեղինակությունը խաղախական շրջանակներում հեսզհեսե բարձրանում է

նա ընտրվեց Պետդումայի նախագահ, խոկ վերջին շրջանում (անցած ամիսներ) անցկացված հասարակական կարծիքի հարցման արդյունքներով նա այժմ Ելցինից հետո երկրորդ ամենասիրելի խաղախագետն է երկրում: Նա առաջ է անցել նույնիսկ վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինից, և, ըստ թղթակցի, Մոսկվայում նրա անունն է շրջանառվում որպես հաջորդ նախագահական ընտրություններում ամենահավանական թեկնածուի:

Ռիբկինը կոմունիստական կուսակցության շարքերն է ընդգրկվել 1970 թվին, երբ 22 տարեկան էր: Մոսկվա է հրավիրվել 1991 թվին ռուսական կոմկուսի կենտրոնում անեւան պաշտոն ստանձնելու համար: Օժանդակել է հիմնելու Սոցիալիստական աշխատավորների կուսակցությունը: Դումայի կազմում ընտրվել է որպես ագրարային կուսակցության թեկնածու:

Ռիբկինի հեղինակության բարձրացումը անգլիացի թղթակիցը բացատրում է Պետդումայի նոր դեկավարի հաստատության վերաձեւելու նրա կարողությամբ: Նա ընդունակ է եղել նախկին Գերագույն խորհրդի հերթափոխը եղած Դուման դարձնել ավելի առաջ ու գործուն մի մեխանիզմ: Նա միակն է, կամ էլ նրանցից մեկը, որ կարողացավ (?) ... համար, հանդես ու մյուս անդամները չեն գանկանում մի երկրորդ անգամ

հակամարտության մեջ մտնել նախագահի Ելցինի հետ:

«Կուսակցությունը մեր սեփականը չէ, և մենք պատրաստ ենք պաշտպանել նրան իր աշխատանքներում», մեջ է բերում թղթակիցը Ռիբկինի խոսքերը, «բայց մենք պետք է նաև խոստանանք պաշտպանել, որ նա դատարանում չնայած մեր... համար»:

Այնուհետեւ Economist-ի թղթակիցը առաջադրում է հարց է տալիս, կործանում: Ի հակադրություն Ալեքսանդր Նազարչուկի, որը վերջերս է դարձել գյուղատնտեսության նախարար, Ռիբկինը համոզված է, որ հողային ռեֆորմ անցկացնել պետք է: Նա հայտարարել է նաև, որ կցանկանար նոր սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցության ստեղծումը, որը կընդգրկի Վասիլի Լիպիցկուն (Ռուցկոյի նախկին գործընկերներից), Ալեքսանդր Յակովլևին (Գորբաչովի մտերիմ ընկերը) և Գավրիիլ Պոպովին (Մոսկվայի նախկին քաղաքապետը): Ռիբկինը նաև կողմնակից է, որ խորհրդարանական ընտրությունները 1995 թվականի դեկտեմբերից հետաձգվեն մինչև 1996-ի հունիսը, որպեսզի համընկնեն նախագահական ընտրությունների հետ, բացատրելով, որ նրան նախագահական թեկնածու ծախսեր և նրա խմբին հաջողվի մեծամասնություն կազմել խորհրդարանում, ապա հետո կլինի այնուհետև հեշտ լինել բարեփոխումների իրագործումը: Իսկ ո՞վ կլինի արդյոք այդ սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցության նախագահի հիմնական թեկնածուն: Գորբաչովն ակնկալում է, որ ինքը կլինի, բայց Ռիբկինը պետք է կարողանա բացառել այդ հնարավորությունը, եզրակացնում է Economist-ի թղթակիցը:

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Ադրբեջանը շարունակում է անընդունելի պայմաններ առաջադրել

Սկիզբը էջ 1

Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովի հետ հանդիպման ժամանակ որոնց: Բյուրները տեղեկացրել է, թե հակամարտող կողմերը համաձայն են միջազգային խաղաղարար ուժերի տեղաբաշխմանը, եւ այդ խնդրի մանրամասներն ուսումնասիրելու նպատակով ԵԱՀԽ ռազմական խորհրդականներից մեկը կմնա Բաքվում: Չհեցց նենք, որ Ղարաբաղի դիրքորոշումն այս հարցում միանշանակ է՝ միջազգային խաղաղարար ուժերը պետք է տեղաբաշխվեն ղարաբաղա-ադրբեջանական զորքերի շփման գոտում: Ադրբեջանի արտգործնախարարն իր հերթին հայտարարել է, թե հիմնական հարցը, առանց որի անհնար է կարգավորել ղարաբաղյան հակամարտությունը, մնում է Լաչինից եւ Շուշիից հայկական զորքերի դուրսբերման խնդիրը: «Հայաստանը հավատում է, թե Ադրբեջանն ի վիճակի է զիջել իր տարածքները, բայց ԵԱՀԽ-ն եւ Մինսկի խումբը չպետք է հավատան դրան, հայտարարել է նա: Հենց դա է իրականությունը, առանց որի ցանկացած խաղաղարար առաքելություն դատապարտված է ձախողման, ինչպես եղել է մինչեւ այժմ: Առանց Լաչինի եւ Շուշիի ազատագրման վերաբերյալ լուրջ բանակցությունների, ինչը ռազմավարական գործոն է հակամարտության կարգավորման խնդրում, մենք առաջ չենք գնա»:

Այլ կերպ ասած, ադրբեջանական կողմը, մեղադրելով հանդերձ հայկական կողմին բանակցությունների ընթացքում ուժի դիրքերից հանդես գալու մեջ, նախապես առաջ է քաշում այնպիսի անընդունելի պահանջներ, որոնք ակնհայտորեն փակուղային իրավիճակ կստեղծեն բանակցություններում: Իսկ սա իր հերթին նշանակում է, որ չնայած ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի աշխուժացմանը, խաղաղ բանակցություններում գործնականում առաջընթաց չկա:

Ա. Ի.

ՎՐԱՍՏԱՆ

Սուլեյման Դեմիրելը ժամանեց Թբիլիսի

ԹԲԻԼԻՍԻ, 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԲ ԻՆՖ ՊՐԵՍ: Այսօր պաշտոնական այցով Թբիլիսի ժամանեց Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը: Նա հանդիպում կունենա Էդուարդ Շեւարդնաձեի, ինչպես նաեւ տեղացի գործարարների հետ եւ ելույթ կունենա միջազգային հետազոտությունների «Արեւելք-Արեւմուտք» կենտրոնում: Ինչպես երեկ ավանդական ռադիոհարցազրույցում հայտնեց Վրաստանի պետության ղեկավարը, կքննարկվեն երկկողմ հարաբերությունների հեռանկարները, շրջանային խնդիրներ, հակամարտությունների կարգավորման, սեւծովյան ավազանի երկրների համագործակցության զարգացման հարցեր: Շեւարդնաձեն նաեւ հայտնեց, որ այս օրերին Վրաստանի ծանր իրավիճակը մայր գաղթականներից մեկի վրարի հետեւանքն է: Սակայն են հագահաչիկի մասակարարումների եւ հագարխման ընդհատումներ: Նա նշեց, որ այդ պայմաններում հանրապետությանն աջակցեցին 60 հազար տոննա հացահատիկ տրամադրած Թուրքիան, ինչպես նաեւ Ուկրաինան եւ Հայաստանը: Անդրադառնալով վարկասու երկրների առաջիկա վարիզյան հանդիպմանը, Շեւարդնաձեն հայտարարեց, որ այնտեղ կքննարկվեն ժամանակահատում 1995 թ. սկզբներից Վրաստանին անհետաձգելի տնտեսական օգնության հասկացման հարցերը:

ՄՈՍԿՎԱ

Ժիրինովսկին զոհ է ողբերգությունից

Որպես «առհասարակ դրական եւ առաջին անգամվա համար միանգամայն բավարար» է գնահատել Ամերիկա կատարած իր ուղեւորությունը Վլադիմիր Ժիրինովսկին: Մոսկվա վերադառնալուց հետո, ելույթ ունենալով Շերեմետեւո 2 օդանավակայանում՝ նա հայտարարել է, որ «ելույթ է ունեցել բոլոր նրանց առջեւ, ովքեր ցանկացել են լսել Ռուսաստանի լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցության ներկայացուցիչներին»:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՏԱՐԱԾՔ

Նիյազովը շրջագայում է Եվրոպայում

ԱՇԳԱԲԱԴ, 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Նոյեմբերի 14-18-ը Թուրքմենստանի նախագահ Սափարմուրադ Նիյազովը պաշտոնական այցելություններ է կատարում Ավստրիա, Ռումինիա եւ Սլովակիա: Համապետության ԱԳՆ աշխատակիցները այդ երթուղին բացատրելով նշում, որ Թուրքմենիայից Թուրքիա եւ ապա Եվրոպա գազատար գազամուղի նախագիծը պահանջում է նոր գործընկերներ ինչպես ներդրող, այնպես էլ սպառողներ: Բացի դրանից, հիշյալ երկրների հետ գործակցությունը զարգացնելով, Աշգաբադը հույս ունի արտահանել իր բամբակը եվրոպական եւ համաշխարհային շուկայական համակարգում: Զարմանալի չէ, որ Թուրքմենբաշի ճանապարհին առաջին կանգառը Վիեննան է, որտեղ գտնվում է ԵԱՀԽ կենտրոնակայանը:

Մեկնելուց առաջ նախագահ Նիյազովը կարգադրեց երկու տարվա սկզբներին կատարել բնակչության ընդհանուր մարդահամարի ավարտին համապատասխան մեծաքանակ հատկացնել ավելի քան 250000 դոլար: Բացի դրանից, 10 միլիոն մանաթ է հատկացվել այդ միջոցառման մասնակից հաշվարարների վարձատրման ու պարգեւման:

Լիտվա. Ահաբեկիչները սպառնում են պայթեցնել ԱԷԿ-ը

ՎԻԼՆՅՈՒՍ, 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Իգնալինայի ԱԷԿ-ի աշխատակիցները կանգնեցրել է շենքի մասնակցությունը խմբի համար ասամանացվեցների բարեխղճ պայմանների վել, որոնք ձեռք բերելու համար նախօրոք առաջանում են այդ օբյեկտի տարածքում հնարավոր ահաբեկչական ակտի նախադրյալներ:

Փորձագետների խումբը Լիտվա է ժամանել Հարավային Կորեայից, այդ Շվեդիայի օգնությամբ, իսկ մեկ այլ խումբ պարզելու համար է արդյոք ներկայումս Իգնալինայի ԱԷԿ-ի տեղամասում տեխնիկական հնարավորություն:

Վարկածներից մեկի համաձայն, ԱԷԿ-ում պայթյուն կարող է կազմակերպել Բորիս Դեկանիձեն, որին անցյալ շաբաթ Գերագույն դատարանը մահապատժի էր դատապարտել «Վիլնա Լիետուվա» ֆիրմայի նախագահի սպանության կազմակերպման համար:

Մյուս վարկածի համաձայն, Լիտվայի բանկից ռոմանով Մաժեյկիայի գծով շաբաթ հայտնվել է Շվեդիայի կառավարության պահանջը և դրամարկղից 8 միլիոն կրոն: Մերժման դեպքում նա սպառնացել է պայթեցնել ԱԷԿ-ը: Սակայն ներկայումս նա ձերբակալված է Շվեդիայի ոստիկանության կողմից:

ԱԽՍԱՐՀԱԿԱՆ ԴԻՎԱՆ (?)

ԱԽՍԱՐՀԻ ԱՌԱՋԱՐԿ

«Ազգ» թերթի խմբագրությունը աշխատանքի է հրավիրում ռուսալեզու արքագիրներ: Գերադասելի են անձինք, ովքեր գրական աշխատանքի փորձ ունեն եւ բնակվում են քաղաքի կենտրոնում կամ Բաղրամյան-Կոմիտաս-Զեյթուն-Նորքի գանգվածներ երբեմն մեծամասնություն: Պայմանների մասին տեղեկանալ զանգահարել հեռախոսը (Հանրապետության 47 Մաշտոցի Արամ Սարգսյան):

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

1. "POWER PACK" ակումուլյատորներ
60 Ամպեր/ժամ $ 30
120 Ամպեր/ժամ $ 80
200 Ամպեր/ժամ $ 130
2. Հախճապակ, մետլախ (Իտալիա, Ինդոնեզիա) $ 22-29
3. Խառնիչ (Смеситель) (Իտալիա) $ 160-380
եւ այլ շինանյութեր
4. "Pampers" բոլոր չափսերի, փաթեթավորված $ 20
5. Կանացի հիգիենիկ ծրարներ $ 2-3
6. Բեյգիական գորգեր $ 200

Հասցեն՝ Թումանյան 28/2
«ԱՐԱՐԱՏ» խանութ («Մոսկվա» կ/թ առջևի կողմից)
Հեռ. 527-527

Գործում է 1991 թվականից

«NOY» BANK

ՆՈՅ բանկը իրականացնում է բանկային բոլոր գործառնությունները՝ այդ թվում.

ներգրավում է միջոցներ ավանդների և վճարում տոկոսներ՝

ամսեկան 6 %, եռամսյակային 20 %

առաջարկում է սպասարկում

Visa, Union Card, Master Card, Diners Club պլաստիկ քարտերով:

ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄ Է ՎԱՐԿԵՐ՝ ԿԱՆԽԻԿ և ԱՆԿԱՆԽԻԿ

Պուշկինի 9, հեռ.՝ 582836 | Բաղրամյան պող. 79, հեռ.՝ 270516 | Չխտոսի փ. 23, հեռ.՝ 462527 | Սայաթ-Նովայի պող. 37, հեռ.՝ 538381

digitised by A.R.A.R.@

Հրատապ

– Մե՞ծ օժիտ ունեք այստեղ:

– Այս նախարարությունում աշխատողը չի կարող մեծ օժիտ ունենալ:

– Կարելի է Ձեզ շնորհավորե՞լ հրաժարականի առթիվ...

– Որպես անձի այո, բայց բոլորովին՝ որպես նախարարի: Ցավով եմ հեռանում, որովհետեւ շատ բաներ կիսատ թողեցի, անհամբերությամբ եմ անում, բայց շատ ծրագրեր անավարտ մնացին: Միաժամանակ, շատ ծանր բեռից ազատվեցի:

– Այս երկուսուկես տարվա ընթացքում ո՞րն էր Ձեր ամենամեծ հաջողությունը, որպես նախարար:

– Լույս ունենալ ուսուցիչների առջեւ, ամփոփել ինչ-որ տեղ: Վերջին մի քանի ամիսներին եղա Հայաստանի գրեթե բոլոր շրջանների դպրոցներում, համոզվեցի, որ ճիշտ եմ, նրանք կարող են նման դիմումի:

– Որպես նախարար, ինչի՞ մասին եք լսել, որ հիմա կարող եք ասել:

– Վստահաբար հարց եմ տալիս: Բոլորովին չէի ուզենա նախարարի պաշտոնից հեռանալով մտնել բամբասանքների մեջ: Բայց ես մի՛շ առաջ հենց այդ հարցին պատասխանեցի: Տա աստված, որ սխալված լինեմ:

– Ո՞վ է գալու Ձեր փոխարեն:

բռնվում, իսկ դպրոցի համար ամենավտանգավոր ժամն է...

– Այնքան ճիշտ ձեւակերպեցիք, որ հարձակվելու տեղ չմնաց: Ամեն դեպքում, ես օրինակ չեմ, որ նրանք նախկինները ունենան: Չնայած առիթներ շատ եմ տվել: «Հայաստան» թերթում Հրայր Մարկոսյանը հիմնվելով Լոս Անջելեսի «Բաակո, Արմենիա» փառատոնին իմ մասնակցելու փաստի վրա միայն, փորձել է ասել: Եւ ի՞նչ, Սիրանը ըը Բերձերա՞կ երեւ իմ ֆիլմն այդպիսին լիներ... Այն միջոցները, որ պետությունը ծախսեց ինձ ԱՄՆ գործուղելու համար, հարյուրապատիկ կերպով մտնելու են Հա-

ԳԴՐԱՇ

Հայկ Ղազարյանի ի պաշտոնե վերջին հարցազրույցը

«Պետությունն ավելին կարող էր անել դպրոցի համար, քան արեց այս ընթացքում»

Դպրոցը մնում է դժվարությունների սաղավարտի մեջ, (դեռ չենք խոսում մանկապարտեզի մասին) եւ, ինչպես տեսանք, վարչապետի բնութագրմամբ, ըստ հրաժարականի նշանակությամբ է, կրթության նախարար Հայկ Ղազարյանի հրաժարականը, որն ընդունվեց աշխույժ, չհեռացրեց դեռ խնդիրները, առավել եւս՝ երկրի հանրակրթական համակարգը: Հայկ Ղազարյանը նախարար էր նշանակվել 1992-ի աշնանը, Գագիկ Հարությունյանի վարչապետության օրոք: Իր երկուսուկեսամյա այդքան նախարարական կարիերայում համարում էր իր, ինչպես ինքն ասաց՝ «օժիտը»:

– Բոլսի մասին չենք խոսում, կարծեմ:

– Առավել եւս:

– ...Ուսուցիչների աշխատավարձի գործը, տարվա լավագույն ուսուցչի ընտրությունը, այլընտրանքային դասագրքերի ստեղծումը (2 տարվա ընթացքում 79 անուն նոր դասագիրք է ստեղծվել), սփյուռքի հայկական դպրոցների համար դասագրքերի ստեղծումը, դպրոցների ծննդյան պարապմունքի կանխումը, կրթական հիմնադրամի ստեղծումն ու «մնումը»:

– Կարելի՞ է համարել, որ ձախողության նախագ գործում:

– Ոչ: Թերեւս, երբ պարծել եմ, ինձ այդպես չեմ մտածում: Ոչ ոք չի ստիպել ինձ հրաժարական տալ, ակնարկ անգամ չի եղել: Հակառակը...

– Ձեր հրաժարականը կառավարությա՞նն էր ուղղված, թե՞ ուսուցիչներին:

– Կառավարությանը: Դպրոցը ճիշտ էր, պահանջները արդարացի: Կառավարությունը հնարավոր ամեն ինչ չէ, որ արեց... Գուցե սխալվում եմ, ես ոչ ֆինանսիստ եմ, ոչ տնտեսագետ, բայց պետությունն ավելին կարող էր անել դպրոցի համար, քան արեց այս ընթացքում: Այո, մեր պետությունը կրթությանը համապատասխան վերաբերմունք ցույց չի տալիս, կառավարությունում մի խումբ ունեինք մեծամասնություն, այսօր դպրոցն այդ հակվածությամբ է ընկալվում:

– Բայց գործադրողի առիթով մեր հանգիստ կարծիքը այնպես է, որ կառավարության հնարավորությունները այդքան են, եւ որ ինչպես աշխարհի առաջադեմ երկրներում, մեզանում էլ կրթությանը հատկացված միջոցները կազմում են բյուջեի 10 տոկոսը:

– Այո, կազմում են: Բայց՝ ոչ միայն հացով: Կրթությունը չի դիտվում որպես ստրատեգիական նշանակություն ունեցող ոլորտ: Դասավանդման «հատկացումներ» չկան:

– Գործադուլավորների սոցիալական պահանջների մեջ գաղափարական ոչինչ քաղաքականացված չկար:

– Շատ անգամ եմ դիմել նախագահին եւ վարչապետին, խնդրել եւ

– Չգիտեմ: Ով էլ գա, չեմ նախանձում, մեծ կամք կմաղթեի ... ջասանն, իսկ տասնամյակն արդեն մեծ է:

նրան: Կարող է եւ ավելի լավ լինել, ես բոլորովին սխալված չեմ իմ ոճին: Օրինակ, ձեռքս անցածին խփել չգիտեմ, երբ գուցե գլխի հացավող: Իսկ երբ ինձ դեմ են անում պաշտոն ու ասում Հայաստանի բանակը, սահմանները, ես խոնարհվում եմ: Միգուցե կարող է եւ սա իմ գործը չէ, դպրոցը պետք է պահել եւ վերջ: Այդ ամեն խախտումը կհասցնի, երբ մյուսն ինձ պես «ինտելիգենտիկ» չլինի:

– Չգիտեմ, կառավարական շրջանակներին ու նախարարությանը հրաժեշտ տալիս եք, թե ոչ, բայց լրագրողներին, ամեն դեպքում, հրաժեշտ եք տալիս...

– Ամենեւին: Ես չեմ գնում մեռնելու, ուղղակի փոխում եմ իմ գործունեության դաշտը, վերադառնում եմ համալսարան, մաթեմատիկայի... Լրագրողների հետ գործ եմ ունեցել նաեւ մինչեւ նախարար դառնալը, եւ հիմա ունեմ, հանդիպումներ դեռ կլինեն:

– Ներկայացնել առիթներ լրագրողներից, շատ են եղել: «Ծառայության նախարար», «Ֆարիսա», «դպրոցների ջեռուցման խոստում նարնջագույն»... Սա լրագրողների այդ բլոկն է իմ. Ձեզ կպցրած պիտակների ոչ լրիվ ցանկն է: Դուք մի բարություն ունեք, լրագրող տեսնելիս նախահարձակ եք լինում, բար-

– Մի՞թե վերացական է հնչում, կկոնկրետացնե՞ք:

– Ի՞նչ է, ի լուր աշխարհի հայտարարեմ, որ ծուռակնությո՞ւն էր արածս, որ բոլոր Հայաստանի դպրոցներից մե՞կն էլ սփյուռքահայերից մեկի միջոցներով, որի հրավերն արդեն պատրաստել եմ, կփրկվի վերահաս փլուզումից (նման վթարային դպրոցական շենքեր շատ ունենք): Նրան ցույց կտան վթարային դպրոցները, ինքը կընտրի: Այդ կապերն իմ հեռանալուց հետո էլ կգործեն:

– Ընթերցողին մոռանում ենք, որ լուսավորության նախարարության իրավասության դաշտում է նաեւ մանկապարտեզը:

– Մանկապարտեզը ծանր տարիներ է ապրում: Նախարարությունն էլ, պետությունն էլ վերջին տարիներին չկարողացան մի ուշադրություն են դարձել մանկապարտեզին: Ինչ տատամսումների գնով հասանք այն բանին, որ պետությունը յուրաքանչյուր երեխային տրվող մանկապարտեզային գումարն ավելացնի ... ընդամենը 30-40 դրամով, ինչը, գիտեք, թե ինչ է նշանակում: Որպես հավելում, մեր պետության քաղաքականությունը լինելու է մանկապարտեզների կրճատումը, հիմնականում դրանք ճյուղային գերատեսչությունների ու հիմնարկությունների հանձնելը:

–Իսկ գործադո՞ւլը: Որքան ինձ հայտնի է, ուսուցիչների մի մասը մտադիր է վերսկսել այն: Ձեր հրաժարականը մի բան փոխե՞ց գոնե դպրոցում:

– Դա պատճառ չէր, առիթ էր հրաժարականիս համար: Ամիսներ շարունակ տեսնում էի, թե ուսուցիչների արդարացի պահանջները ինչպես են... այստեղ ընդհատենք:

ՀԳ. Ի գիտություն հանրապետության բոլոր նախարարների, խնդրում եմ հարցազրույցը չդիտել որպես լրագրողի համակրանքի կամ հակակրանքի ցույց նախկին նախարարի հանդեպ: Լրագրությունը միշտ պատրաստ է նրանց տրամադրել իր ամբիոնը, մանավանդ՝ պաշտոնից հրաժարվելուց հետո:

[illegible]

ԵՐԵՎԱՆ

Ծերանոցում թեյը միշտ պետք է քաղցր լինի

Հին ու նոր շենքեր շատ կան Նորքում: Դրանցից մեկը աշխատանքի եւ սոցիալական ապահովության նախարարության կենսաթոշակառուների սոցիալական սպասարկման կենտրոնի ծերանոցն է, այդ մեծ տան 208 բնակիչները ծանրաշարժ ու աղոթելակերպով նման մարդիկ են:

Ծերանոցը բացվել է 1990 թ. օգոստոսին եւ հենց առաջին օրերից էլ դարձել Ադրբեջանից բռնագաղթած փախստականների բնակատեղին: «Որքան ազատագրվել են Արցախի բնակավայրերը, ասում է բուժական մասի վարիչ Ռուբինա Քաղենցյանը, այնքան փոխվել են մեր բնակիչները: Հրաժեշտ տված արցախցիներին փոխարինել են նոր փախստականներ Բաքվից, Շահումյանից, որոնք մինչ այդ ապրում էին հարազատների մոտ: Այնպես որ, բնակչության հիմնական կազմը մեր փախստական հայրենակիցներն են»: Այստեղ ապրում են տարիքային թոշակառուներ, կան նաեւ վթարի հետեւանքով ողնուղեղի վնասվածք ստացած խաղաղացիներ, ինչպես նաեւ երիկամային ծանր հիվանդությամբ տառապողներ: Ուշադրություն է դարձվում 1-ին խմբի հաշմանդամների խնամքին: Ադրբեջանում պատանդ վերցված Սարիա Աղաջանովան, Ռոզա Օհանյանը եւ Վլադիմիր Պետրոսյանը փոխանակվելուց հետո ապրում եւ բուժվում են այստեղ: Բնակչության մի փոքր խումբ, որ համեմատաբար երիտասարդ է եւ աշխատունակ, զանազան աշխատանք է կատարում քաղաքում, իսկ ազատ ժամերին զբաղվում գեղանկարչությամբ, ծաղկահարդարմամբ, գրական արխիվի կարգավորմամբ ու ստեղծագործությամբ:

Ծերանոցը մնում է հանրապետության աշխատանքի եւ սոցիալական ապահովության նախարարության կառուցվածքի մեջ, ֆինանսական միջոցները հատկացնում է պետությունը, սակայն մարդասիրական օգնության բաշխման կենտրոնը, Հայ օգնության միությունը եւ ուրիշ կազմակերպություններ համախակի օգնության են գալիս դժվարին վիճակի մեջ հայտնված մարդկանց՝ լրացնելով նախարարության կողմից հատկացված օրական 40-ական դրամի հույսին: «Վերջերս ստացանք մեծ օգնություն, նույնիսկ աշխատողներին բաժին հասավ»: Պետական միջոցների եւ ստացված օգնության շնորհիվ ամեն օր տրվում է նախաճաշ, ճաշ եւ ընթրիք, «առաջ բանջարեղեն, նույնիսկ միս էր լինում, հիմա՝ քիչ, օրվա բոլոր ժամերին շաք թեյ միշտ կա, թեեւ ոչ միշտ շաքարով»: Ծերանոցում շնորհակալությամբ են հիշում բոլոր նրանց, ովքեր այս դժվարին ժամանակներում օգնեցին ինչով կարող էին. (դեռեւս երկու տարի առաջ ֆրանսահայ բարերար Րաֆֆի Պետրոսյանի միջոցներով բնակիչներն ստացան տաք վերմակներ, առանց հովանավորների ու բարերարների օգնության ավելի ծանր կլիներ վիճակը: «Նյութական ռեսուրսների նախարարությունը, ասում է տնօրեն Վլադիմիր Պետրոսյանը, մեր հովանավորն է, բայց միշտ չէ, որ նրան հաջողվում է օգնել նախատեսված միջոցներով, չնայած դրան, մեզ համար շատ թանկ արժեն նրանց կողմից մեզ հատկացված հեղուկ վառելանյութը, 100 հատ նավթավառը, հագուստը: Հովանավորները պետք է գործի անցնեն, որպեսզի ծերանոցում թեյը քաղցրանա»:

«Վատ է տանիքի վիճակը, ասում է տնօրենը, հարթ տանիք է, պետք է վերանորոգել»: Ձմռանը տանիք չեն վերանորոգում,-գոնե գարնանը, ամառը հնարավոր լիներ ...

Ծերությունը կապված է ջերմության եւ բուժօգնության հետ: Ջեռուցման կենտրոնական ցանցը չի գործում, հավանաբար թե այս տարի ջեռուցում ստանան, կգործեն էլեկտրական ջեռուցիչներն ու նավթավառները (մեսական էլեկտրական հոսանք ունեն): Խոհանոցի համար նույնիսկ փայտ է պատրաստվել: Մնում է ուղիներ գտնել էլեկտրական ջեռուցիչների ու նավթավառների պակասը լրացնելու: Գործող մասնաշենքի բոլոր 6 հարկերում էլ ունենք բուժկետ, բժիշկ, բուժքույր, սանիտարուհիներ: Մեսական աշխատանքի մեջ են նյարդաբանը, մյուս մասնագետները: Գործում են բուժական ֆիզկուլտուրայի կաբինետը, ատամնաբուժարանը: Ցավալի է, հասակն առած մարդիկ ամենից շատ նեղվում են ատամներից, իսկ այստեղ մասնագետներ կան, սարքավորումներ եւ նույնիսկ հոսանք, իսկ հումք չկա պրոթեզ պատրաստելու համար: Դեղամիջոցների խնդիրը կրճատվել է, «օգնության ուղիով ստացված դեղերը կամ հնացած են կամ էլ հնանալու վրա են լինում: Էրեբունի բժշկական կենտրոնը վերցրել է ծերանոցի հիվանդների բուժման, վիրահատության գործը, անհրաժեշտության դեպքում ընդառաջ են գալիս նաեւ շտապ օգնության կլինիկական 2-րդ եւ ուրիշ հիվանդանոցներ:

Երկրորդ հարկի ընդարձակ ու լուսավոր սենյակում ապրում են երեւանցի Մակբեթ Սիմոնյանը, գյումրեցի Սկրտիչ Սիմոնյանը, բաքվեցիներ Գարեգին Խալյանը եւ Խաչիկ Սարգսյանը: «Մեր դրությունը ավելի լավ է, քան քաղաքի բնակիչների, ցավով ասում է Խալյանը, միայն տանելու մի բան լինի»: Նա միայնակ է, երեխաներն են այստեղ: «Օրը լավ է անցնում, չի բացնում Սիմոնյանը, մեսապես էլեկտրական հոսանք ունենք, բոլոր հարկերում հեռուստացույց, բեր բեր ու գրադարան, ճաշի, շախմատ, շաշկի, նարդի ... Շաքանե Բաղիրովան, Նինա Շիրինյանը, որ անզգուշորեն վնասվածք է ստացել եւ սպասում է օգնության, Գոհարիկ Ավագյանը նույնպես հաստատում են իրենց համար ստեղծված նպաստավոր պայմանները:

[illegible]

ԱԶԳ **Միջազգային**

Երեւանը դեմ է թուրքական զինվորների ներկայությանը Ղարաբաղում

Հայաստանի իշխանությունները հայտարարեցին, որ իրենք թույլ չեն տա, որպեսզի Ղարաբաղ ուղարկվելիք խաղաղարար ուժերի կազմում ընդգրկվեն թուրք զինվորներ: Երեկ Երեւանում «Հյուրիյեթի» թղթակցի հարցերին պատասխանելիս Հայաստանի արտաքին գործերի նախարար Վահան Փափազյանն ասաց, որ «Թուրքիան այս պատերազմում չեզոք կողմ չէ: Ոչ արցախահայությունը, ոչ էլ մենք թույլ չենք տա թուրք զինվորներին Ղարաբաղ մուտք գործել»: Այսուհանդերձ, Երեւանն առաջին անգամ պաշտոնապես արտահայտեց իր բացասական վերաբերմունքը սույն հարցադրմանը: Նշելով, որ Ղարաբաղի հայերը պատրաստ են անմիջապես համաձայնություն տալ ԵԱՀԽ-ի խաղաղարար ծրագրին, երբ այդպիսին ներկայացվի, Փափազյանն ընդգծեց. «Սակայն կան որոշ նախապայմաններ. միջազգային կազմակերպությունները պետք է երաշխավորեն արցախահայության անվտանգությունը, երաշխիքներ տան սահմանադրական խնդիրներում եւ այն հարցում, որ ադրբեջանցիները այլեւս հարձակման չեն անցնի: Այս պայմանների ընդունման դեպքում հայերը ետ կքաշվեն ադրբեջանական տարածքներից: Հասարակական կարծիքը մեզ վրա ճնշում է գործադրում Ղարաբաղի անկախությունը ճանաչելու համար, սակայն մենք այդ քայլին չենք դիմում հաշտեցման չխոչընդոտելու համար»: Հայ նախարարը նշեց նաեւ, որ խաղաղարար գործընթացը տեղում է դոփում Ռուսաստանի եւ ԵԱՀԽ-ի միջեւ առկա տարակարծության պատճառով:

Արտգործնախարար Փափազյանը շեշտեց, որ Թուրքիայի կողմից կիրառվող էմբարգոն դժվար կացության մեջ է դրել Հայաստանը եւ Անկարային շրջափակումը վերացնելու կոչ արեց: «Թուրքիան, շարունակեց նա, սկզբում մեզ ճանաչեց, իսկ երկու տարի անց՝ 1992-ին, մեզ շրջափակման ենթարկեց: Մենք կողմ ենք Թուրքիայի հետ լավ հարաբերությունների: Թող սահմանը բացվի, առեւտրական կապերը գործեն: Այսուհետ երկու ժողովուրդների միջեւ բարիդրացիական հարաբերություններ կստեղծվեն, անգամ խնդիրների լուծման համար պայմաններ կստեղծվեն»: Փափազյանը շրջափակման հարցը քննարկել է նաեւ Ստամբուլում, Թուրքիայի արտգործնախարար Մյումթազ Սոյսալի հետ եւ համոզված է, որ հարաբերությունների կարգավորումը հնարավոր է ոչ շատ հեռու ապագայում: Նշելով, որ իրենք հայ լրագրողներին կոչ են արել Թուրքիան չներկայացնել որպես թշնամի երկիր, Փափազյանը շարունակեց. «Մենք բարիդրացիական հարաբերություններ եւ խաղաղություն ենք ուզում հաստատել թե ադրբեջանցիների եւ թե թուրքերի հետ»:

Այն հարցին, թե արդյոք PKK-ն գործունեություն է ծավալել Հայաստանի տարածքում, Հայաստանի անհրաժեշտ անձնագրով (թղթակցի հետրական սխալը) արտգործնախարարը տվեց հետեւյալ պատասխանը. «Կառավարական մակարդակով մենք ոչ մի շփում չունենք PKK-ի հետ եւ չենք ունենալու: Ինձ հայտնի են նման դեպքերը: Մեզ մոտ կա քրդական 50 հազարանոց փոքրամասնություն: Սակայն մեր կառավարությունը PKK-ին չի ճանաչում:

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Թուրք լրագրողները ինչպես են ներկայացնում հայաստանյան շփումները

Բավական մեծ ուշադրությամբ մեզ հասան թուրքական որոշ թերթեր, որտեղ զետեղված են Երեւան այցելած թուրք լրագրողների նույն օրերին իրենց խմբագրություններն ուղարկած նյութերը: Ստորեւ թարգմանաբար ներկայացնում ենք «Հյուրրիյեթ» թերթի նոյեմբերի 20-ի, 21-ի եւ 22-ի համարներում տեղ գտած նյութերը, որոնց հեղինակները մեկնաբանում են իրենց հանդիպումները Հայաստանի Հանրապետության Գերագույն խորհրդի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանի, արտգործնախարար Վահան Փափազյանի եւ դեսպանական նախարար Սերժի Թաշճյանի հետ: Լրագրողները հատկապես մանրամասներն են անդրադարձել արտաքին գործերի գերատեսչության ղեկավարի հետ հանդիպմանը, սակայն թույլ են տվել կոպիտ մի վրիպում. Փափազյանի փոխարեն թերթում տեղադրելով Ադրբեջանի արտաքին գործերի նախարար Հասան Հասանովի լուսանկարը: Ուշագրավ է, որ հաջորդ օրվա համարում այս փաստի կապակցությամբ տեղ գտած ազդում մեջ խմբագրությունը սխալի համար ներողություն է խնդրում դեսպանից եւ ընթերցողներից, «մոռանալով» նույնանալ մեր արտգործնախարարի նկատմամբ, ինչը մեր կարծիքով պետք է մտահոգի արտգործնախարարության մամուլի ծառայությանը:

Երեւանը պահանջում է բացել սահմանադուռը

Հայաստանի երկրորդ դեմքը՝ խորհրդարանի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանը հայտնեց, որ իրենք պատրաստ են Հայաստանի տարածքը տրամադրել Թուրքիայից Ադրբեջան ապրանքների փոխադրման համար եւ դրա դիմաց Անկարայից պահանջից բացել սահմանը: «Նման առաջարկով, ասաց նա, մենք դիմել ենք Թուրքիային դեռ երկու տարի առաջ: Թող Թուրքիան վերացնի շրջափակումը, բացի սահմանները. մենք մեր տարածքը կտրամադրենք առանց նախապայմանների»:

Հայաստանի արտգործնախարարության նախաձեռնությամբ կազմակերպված այցի շրջանակներում թուրք լրագրողներին ընդունած Բաբկեն Արարքցյանը գտնում է, որ երբ նույնիսկ շրջափակումը չվերացվի, գոնե դիվանագիտական ներկայացուցիչներին պետք է թույլատրել հատել միջպետական սահմանը:

Անդրադառնալով Ղարաբաղի հիմնահարցին, խորհրդարանի նախագահն ասաց. «Երբ միջազգային կազմակերպությունները երաշխիքներ տան, որ Ադրբեջանը հարգելու է Ղարաբաղի հայերի ինքնորոշման իրավունքը, հայերը կթողնեն ադրբեջանական տարածքները, եւ խաղաղությունը կհաստատվի: Ինչո՞ւ Թուրքիան այս հարցում Ադրբեջանի նկատմամբ ճնշում չի գործադրում»:

Գազատար Իրանից դեպի Հայաստան

Չմնալով [illegible] ճգնաժամի ճիրաններում հայտնված Հայաստանին օգնության ձեռք է մեկնել Իրանը: Ըստ դեսպանական նախարար Սերժի Թաշճյանի, արեւմուտքից Թուրքիայի եւ արեւելքից Ադրբեջանի ճնշմանը ենթարկվող Հայաստանին օգնություն է հասցնում Իրանը: Այժմ Հայաստանի եւ Իրանի միջեւ պայմանագիր է ստորագրվել 70 միլիոն դոլար արժողությամբ գազատար խողովակաշարի շինարարության մասին: «Մենք գազը ներմուծում ենք Թուրքմենստանից, շարունակեց Թաշճյանը, սակայն այն գալիս է Ռուսաստանով եւ շատ թանկ է նստում: Իրանում գնվելիք գազի շնորհիվ կլուծենք մեր ջեռուցման խնդիրը: Մենք կուզենք նաեւ, որ Թուրքիան վերացնի շրջափակումը, եւ ադրբեջանական նավթը խողովակաշարով փոխադրվի Հայաստանի վրայով: Սակայն դա հնարավոր կլինի միայն տարածաշրջանում կայունության հաստատումից հետո»:

Հայաստանը մտադիր է նոր տարվանից հետո վերագործարկել իր ատոմակայանը, ինչին դեմ են մի նոր Չեռնոբիլի աղետից վախեցող ԱՄՆ կառավարությունը եւ միջազգային կազմակերպությունները: Ըստ Թաշճյանի, նրանք ստիպված են վերաբացել ատոմակայանը, որը փակվել էր 1988-ի երկրաշարժից հետո:

Լրագրողների օրագրից

«Մենք ուզում ենք հաշտվել թուրքական ժամոցի հետ»

Երեւանը թուրք լրագրողների պատվիրակության ողջերթության վերջին կայանն է: Այստեղ հասանք Տրապիզոնից Մոսկվայի վրայով կատարված ճանապարհորդությունից հետո: Հայաստանի մայրաքաղաքում կառավարական պաշտոնյաները մեզ համար կազմակերպել էին անսպասելի ջերմ ընդունելություն:

Երբ երկշարժիչ ԱՆ-24 ինքնաթիռը Արարատ լեռան (որին հայերը Արարատ են անվանում) ստորոտից թեք վերեւով անցավ վայրէջքի, ուղեկցողուհին մեզ մատուցեց հյութեր, չմոռանալով մեկական դոլար գանձել յուրաքանչյուրից:

Երբ հայերը, որոնց սովորական մաքսատանը [illegible] մենք էլ լինենք փակել, իմացան, որ մենք թուրք ենք, սկսեցին հարցուփորձ անել Ստամբուլի, Էրզրումի եւ Ագրի լեռան մասին: «Մեզ տվեք միայն Արարատը, ասում էին նրանք, ուրիշ բան չենք ուզում»:

Մեր ճանապարհին հանդիպած կրպակները լի են թուրքական ապրանքներով, որոնց վրա շրջափակումը կարծես չի ազդել:

Արտգործնախարարության շենքին մեզ դիմավորող մամուլի խոսնակ Արամ Սաֆարյանը մեկ առ մեկ ծանոթացավ բոլորիս հետ եւ մանրամասներն հետաքրքրվեց մեր կարիքներով ընդհուպ մինչեւ խմելու ջուրը: Արտգործնախարար Փափազյանը կես առ կես մեզ ծանոթացրեց այցելության ծրագրին: «Մենք, ասաց նա, նախ ուզում ենք հաշտվել թուրքական ժամոցի, ապա նոր Թուրքիայի հետ»:

Բոլոր հայերը, որոնց հետ շփվեցինք հյուրանոցում, ունեին մեկ ընդհանուր ցանկություն. նստել Արարատի լանջերին եւ ըմպել հանրահայտ հայկական կոնյակը:

Լեռնային երկիր Հայաստանի մայրաքաղաքում շենքերի մոտ 80 տոկոսը կառուցված է տուֆ քարից: Քաղաքաշինության արվեստում, չնայած տեխնիկական սահմանափակ հնարավորություններին, հայերը մեծ վարպետներ են: Շենքերը գեղեցիկ են եւ հիշեցնում են 16-րդ դարի ճարտարապետների ամրոցները:

Հովհարային անջատումների պատճառով օրական տասը ժամ էլեկտրաէներգիայից զրկվող երեւանցիները մութն ընկնելուն պես փողոցներից անհետանում են: Եւ կյանքը կանգ է առնում: Ոչ հեռուստատեսություն, ոչ ջահեր, ոչ էլ տրամվայ ու զբոսայգիներ: Այսօր չկա նաեւ այն ապահովությունը, որ հիմնված էր կոմունիստական վարչակարգի կողմից ճնշմամբ եւ հսկողությամբ ստեղծված բազայի վրա:

Վերջում ներկայացնում ենք Հայաստանին առնչվող եւս մեկ հաղորդագրություն, որը լույս է տեսել նույն «Հյուրրիյեթի» հոկտեմբերի 31-ի համարում:

Ռուսական ինքնաթիռները մեր սահմանի մոտ

Երեկ Հայաստան թռան ռուսական կործանիչների առաջին խմբակը, որոնք Թուրքիայի սահմանի մոտակայքում ստեղծվող հակաօդային պաշտպանության համակարգի բաղկացուցիչ մասն են կազմում: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությանը տված հարցազրույցում Հայաստանի պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը նշեց, որ այդ համակարգը ստեղծվում է միջկառավարական պայմանագրի հիման վրա:

Հիշյալ պայմանագիրը ստորագրել էին Հայաստանի եւ Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարները հոկտեմբերի 20-ին Մոսկվայում կայացած ԱՊՀ գագաթաժողովի ժամանակ: Հայ-թուրքական սահմանի պաշտպանությունն իրականացվում է նաեւ ռուսական [illegible] ուժերով:

Թարգմանեց
ՍՈՒՐԵՆ [illegible]

ՀԱՄԱՌՕՏ

ՆԱՏՕ-ում ճգնաժամի վտանգ կա

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ: Բոսնիա եւ Խորվաթիա մեկնող նավերի վերահսկողությունը նոյեմբերի 13-ից դադարեցնելու Վաշինգտոնի որոշումը ՆԱՏՕ-ի անդամ երկրների մայրաքաղաքներում բացասական արձագանք է գտել: Այսպես, Բրյուսելում գտնում են, որ ԱՄՆ-ն այդպիսով փաստորեն խրախուսում է պատերազմը Բոսնիայում: ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Վիլլի Քլասը հայտարարել է, որ «ՆԱՏՕ-ն պատրաստ է Արեւմտաեվրոպական միությանը տրամադրել գործողությունների վարման համար անհրաժեշտ բոլոր կոլեկտիվ միջոցները, այն գործողությունների, որոնց այսուհետ չեն մասնակցի ԱՄՆ-ը եւ Կանադան: Ֆրանսիայի ԱԳՆ-ն ենթադրում է, որ ԱՄՆ-ի որոշումը համահունչ է «պատերազմի տրամաբանությանը» եւ հակասում է խաղաղության հաստատման գործընթացին, որին մասնակցում է միջազգային ողջ հանրությունը: Բրիտանական դիվանագիտության ղեկավար Դուգլաս Հերդը եւ [illegible] է հայտնել, որ ԱՄՆ-ի որոշումը կվնասի Հյուսիսատլանտյան միության անդամ երկրների հարաբերություններին:

Նստաշրջանի փոխարեն դեպի խանութներ

ՌԻՈ ԴԵ ԺԱՆԵՅՐՈ, 14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ: Ներքին պալատի 30 պատգամավորներ եւ բրազիլական խորհրդարանի 9 սենատորներ այս տարի ծառայողական գործուղումներում են գտնվել ԱՄՆ-ում, ՄԱԿ-ի ընդհանուր ժողովի 49-րդ նստաշրջանում որպես դիտորդներ: Բրազիլացի հարկատուներին այդ գործուղումները նստեցին 343 հազար դոլար: Սակայն ինչպես Բրազիլիայի ԱԳՆ-ից ստացված տեղեկությունների հիման վրա հաղորդում է «Ֆոլյա դի Սան Պաուլո» թերթը, խորհրդարանականների մեծամասնությունը ՄԱԿ-ի նստաշրջանի աշխատանքների փոխարեն զբոսնում էր Նյու Յորքի խանութներում: ԱԳՆ-ում գտնում են, որ նմանատիպ «զբոսաշրջիկությունը» հնարավոր է այն պատճառով, որ ոչ ոք չի նկատում նստաշրջաններում խորհրդարանականների բացակայությունը եւ գործուղումից հետո նրանցից չի պահանջում հաշվետվություն:

Հարավաֆրիկա. Բնակչությունը ավելի քան 40 միլիոն

ՊՐԵՏՈՐԻԱ, 14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ: Հարավային Աֆրիկայի համալսարանի վիճակագրական ծառայության համաձայն ՀԱՀ-ի բնակչությունը 1994-ի կեսերին անցել է 40 միլիոնի սահմանագիծը: ՀԱՀ-ի 9 նահանգներից ամենաբնակեցվածը Կվազուլու Նատալն է, որտեղ ապրում է 8.5 մլն. մարդ, իսկ ամենասակավ բնակեցվածն է Հյուսիսային Կապսկինը՝ 800 հազար: Սեւամորթ հարավաֆրիկացիների թիվը 30 միլիոնից ավելին է, սպիտակամորթներինը՝ 5.2 միլիոն, որից հետո գալիս են «գունավորները», որոնք ապրում են Կապսկի նահանգի արեւմուտքում՝ 3.4 միլիոն: ՀԱՀ-ում ապրում են ասիական ծագում ունեցող 1 մլն. քաղաքացիներ:

Շրի Լանկայում էլ կին նախագահ

Չանդրիկա Կումարաթունգեն նոյեմբերի 12-ին երդում է տվել որպես Շրի Լանկայի նախագահ: Կառավարական քարտուղարության շենքում կայացած հանդիսավոր արարողության ժամանակ նա երդվել է հավատարիմ ծառայել ազգի շահերին եւ [illegible] կատարել երկրի սահմանադրությունը: Նոյեմբերի 9-ին կայացած նախագահական ընտրություններում Չանդրիկա Կումարաթունգեն ոչ մի հույս չի թողել մրցակիցներին՝ հավաքելով ձայների ավելի քան 62 տոկոսը: 49-ամյա այրին Շրի Լանկայի պատմության մեջ առաջին կինն է, որ նախագահ է դարձել: ՄՐՍԵՆ-ՊՐԵՍ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակոյթ

Գառզուի գործին ծանօթ որեւէ արուեստասէրի յայտնի է, որ աշխարհահռչակ արուեստագէտին աշխարհին անբաժանելի մասը կը կազմէ ձիերը, որ անոր հայեցողութեամբ անցեալի եւ անհետացած քաղաքակրթութիւններուն յատուկ երեւոյթ է: Այսանց անցեալապաշտ ըլլալու նկարիչը զինուած է անցեալին, ոչ թէ որպէս ապաւէն եւ ապաստարան փախուստ կամ ոչ միայն անոր համար-ները չեն, ոչ ալ Վենետիկ մը՝ որպէս կառոյց եւ պատմութիւն, սակայն ոսկեղէն այլապէս ներշնչող վեհութիւն մը, խորհուրդ մը առասպելական երանգաւորումով: Վերայ նոյնպէս է, մեծաստիճի, ներդաշնակութիւններու խորհրդանիշը: Ան ծնունդ կու տայ անուրջներու: Երազով մըն է նաեւ Գառզուն, որ իր մէջ եւ իրեն հետ կը դեգերի կարօտ տեսլական աշխարհի մէջ: Վերայ կը բանայ իր Ճեղքերը, դռները երազային ճանա-մէն տեղ կը գտնուին, ամէն ծառուղիի կամ բացատի մէջ, կառոյցներու մօտին, եւ որոնք իրենց անուններու կու տան շարք մը դրուագներու: Այս այլակերպ ամայութիւնը բացառուն է բանաստեղծականութեամբ մը, որ Գառզուի աշխարհին եւ արուեստին գլխաւոր մէկ խորհրդանիշը կը կազմէ: Արուեստագէտը կը մնայ միշտ մենաւոր իր ստեղծած [illegible] աշխարհին մէջ, ան ըլլայ իրական թէ երեւա-

Գառզուի «Վերայը»

Ցուցահանդէսին բացումը Նիւ Եորքի մէջ, 17 Յունուարին

Նոյեմբերի 20-ին Փարիզի Պոլերի [illegible] բացվեց ֆրանսահայ ականաւոր գեղանկարիչ Գառզուի յոբելեանի վերջին ստեղծագործութիւններու [illegible] ցուցահանդէսը: Նոյն ցուցասրահում նոյեմբերի 10-ին բացվեց նկարչի գրաֆիկ գործերի ցուցահանդէսը՝ «Վերայ» խորագրի տակ: Այն ներկայացնում է Լոզանում 14-րդի կառուցած պալատը: Այդ ստեղծագործութիւնները մինչեւ դեկտեմբերի 10-ը Փարիզում ցուցադրվելուց հետո պիտի փոխադրվեն [illegible] ներկայացման համախմբութեան «Դարեր» ամսագրի խմբագիր, արվեստաբան, Գառզուի ստեղծագործութիւններին նվիրված մենագրութեան հեղինակ Ժերար Քյուեյութ, Փարիզում մեր թերթի ընթերցողներին:

այլ մամուտնեղ մէջի սար կերպով զգացնելու մեր մեխանիկական եւ կեան ու ժամանակակից քաղաքակրթութեան մէջ տակաւ նուազող մարդկայնութիւնը: Այդ գործը այս ձեւով դարձած է նաեւ զարթուցիչ մը մարդկութեան սպառնացող վտանգին դէմ:

Վերջին ցուցահանդէսը բնական շարունակութիւնն է եւ սերտ կապուած տարուան ծրագիրի մը, որ սկիզբ առած է 1953-ին, երբ արուեստագէտը կը ներկայացնէր փոխմասայլ Վենետիկին նուիրուած իր գործերը: Գառզու յաջորդ տարուան համար խոստացած էր ուրիշ շնորհանք մը՝ Վերայի պալատին նուիրուած ցուցահանդէս մը, որ ահա... Մինչ այդ, իր հանրածանօթ ցուցահանդէսներու շարքի կուշտին «Յայտնութիւն» (1957), «Երկրային դրախտ» (1959), «Փոփանս» (1960), «Օպերական եկեղեցներ» (1968), «Անտառային լոյս» (1963), զուգահեռաբար իմ շահելով մեծ համբաւ մը նաեւ ֆրանսական բատերանկարչութեան մէջ: 1986-ին Վանսի մէջ պիտի բացուէր Ֆրանսայի Ակադեմիայի անդամ Գառզուի թանգարանը եւ 1991-ին Մանոսի Գառզու Հիմնարկութիւնը, որ այլապէս թանգարան մըն է:

Գառզուի «Վերայը» կը բխի նոյն ակունքէն ու կ'ընթանայ ստեղծագործական նոյն հունէն, ինչպէս վերոնշեալ նախորդ մեծ ցուցահանդէսները, նիւթին խորախորհութեան զանազանութեամբ: Լուդովիկոս 14-րդի կառուցած պալատը բացինեան ամբողջ մը կամ Իտալական քաղաքակրթութեան մնացորդ վայրերու զբօսայգիներ, ծառախիտ ուղիներ, պալատի դարպասներ, որոնք պատմութի վրայ կը կոչուին

«Պետրոյին ապրիլը», «Արհամարհված բնկոյմնացած», «Պզտիկ Թրիանոնի սիրոյ տաճարը», «Նեպտունի ավազանը» եւ այլն: Ժամանակին անոնք եղած են ճեմավայր եւ ծածուկ սէրերու հանդիպման վայրեր իշխաններու, իշխանուհիներու, պալատականներու, սակայն հոս անոնք պարզ ձգուած են տեսարաններ, ինչպէս Գառզուի բոլոր գործերուն մէջ: Հոս նոյնիսկ չկան երգիչ արուեստագէտին աշխարհէն անբաժան մարդկային ստուերներ, բեղանօրի փող կամ սայլի հետքեր: Անոնց փոխարէն դերակատարներ ներկայութիւններ են արձաններ, որոնք քիչ մը ամէն տեղ կը գտնուին, կայական տեսարան, ու իր աշխարհի լռութիւնն է այդ երկունքին, խորհրդաւորութեան եւ երազայինին:

Գառզուի ցուցահանդէսներ շատ քիչ անգամ կազմուած կ'ըլլան այսքան թիւով իւղանկարներէ: 33 կտաւներ կը վերակենդանացնեն իր նկարիչի գինապիծը մեր մէջ: Անոնց կառոյցը միշտ հաստատուած է տակաւ գծագրութիւններու վրայ, նոյնիսկ երբ անոնք առաջին գծի վրայ չեն երեւար, այլ ղարազաններու երկխօսութիւն մը կ'երեւայ գիծի եւ գոյնի միջեւ: Գոյները բնդհանրապէս հարթ տարածութիւններ են, որոնց բախանցիկութիւնը կը թելադրէ եւ կը կենդանացնէ կտաւը, երբ բացառաբար գոյն մը զգայն չէ դարձած ընդհանուր տարածուն երանգով: Երանգաւորական շիրական երանգներ կը կազմեն գեղեցկութեան ոսկին, նարնջագոյն բաւր եւ գծուխս կու տայ իրենց նրբերանգներով, որոնք նոյնպէս բնորոշ տարրեր են արուեստագէտին ստեղծագործութիւններուն:

«Վերայ» կ'արտայայտէ ուժն ու ներդաշնակութիւնը, նրբութիւնն ու խորհրդաւորութիւնը, բանաստեղծութիւնը եւ անուրջը: Գառզու միշտ հաւատարիմ կը մնայ ինքնիրեն ու հաւատարիմ իր աշխարհին, որ իր էութիւնն իսկ է: Ան կու գայ անգամ մը եւս մեզ աղահովելու այս բարձր երեւոյթին: Ան վկայութիւնն է նաեւ մեծարժէք վարպետի մը, որ սահման չունի: Գառզու ունի սահմանը իր երազին, իր թեմաներուն, իր վիպարարութեան ոգիին: Աշխարհին մանուկի յատուկ նայող անբիծ հոգիի մը:

ԳՐԻԳՈՐ ՔԵՕՓԵԵԱՆ

ՀԱՄԱՌՕՏ

Վալմարի ցուցահանդեսը Մարսելում

Հոկտեմբերի 29-ից նոյեմբերի 7-ը Վալմարի ստեղծագործությունները ցուցադրվեցին Մարսելի Հայ մշակույթի տանը: Ցուցահանդեսի բացմանը ներկա էր Մարսելի ծերակուտական Ժաք Րոբերս Վիկտորինը: Վալմարի գեղանկարները Փարիզը ծանոթ է 1988-ի եւ 1994-ի ցուցահանդեսներից, մասնակցել է նաեւ ԱՄՆ-ում, Անգլիայում, Գերմանիայում, Իտալիայում, Հունաստանում, Միջին Արեւելքում, Ճապոնիայում, նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններում եւ Արեւելյան Եվրոպայում կազմակերպված հավաքական ցուցահանդեսներին:

Լույս է տեսել «Մակարավանք» նոր հատորը

ՕէՍՄէ հրատարակչությունը լույս է ընծայել «Հայ ճարտարապետության վավերագրեր» մատենաշարի 22-րդ հատորը, որը նվիրված է Մակարավանքի պատմաճարտարապետական համալիրին: Հատորը պարունակում է պատմական, ճարտարապետական, ժամանակագրական, չափագրական եւ լուսանկարչական հավաքածու նյութ: Առանձին հոդվածներով հրատարակված են պրոֆեսոր ճարտարապետ Վարազդատ Հարությունյանի «Մակարավանք, հայ միջնադարյան մի համալիր», ինչպես նաեւ արվեստաբան պրոֆեսոր Վրանչեսկո Կանտզոֆի «Պատկերական դրվագների դերը Մակարավանքի միջնադարյան համալիրում» աշխատությունները:

Մեծարանք

Հայտնի աստղագետ եւ գիտնական, պրոֆեսոր Հակոբ Թերզյանն արժանացել է Grand officier dans l'ordre des palmes կոչմանը: Պրոֆեսոր Թերզյանը ծնվել է Պոլսում, 1927-ին եւ նախնական կրթությունն ստացել է Եսայան վարժարանում, երկրորդականը՝ Կեդրոնականում: 1945-49 թթ. ուսանել է Պոլսի համալսարանի մաթեմատիկայի եւ աստղագիտության բաժիններում, որտեղ ուսուցիչ դասավանդել է Կեդրոնական վարժարանում եւ Տնօրենի պաշտոն է վարել Բեզջյան Մայր վարժարանում: 1956-ից հաստատվել է Ֆրանսիայում: 1965-ին պաշտպանել է մաթեմատիկայի դոկտորական:

«ՅԱՌԱՋ»

ՖՐԱՆՍԻԱ

Թողարկվում են ռուսական հոգեւոր երգերի սկավառակներ

Ֆրանսիական «Շան դյու Մոնդ» («Աշխարհի երգեր») հրատարակչությունը նոյեմբերից ծավալապատկերով թողարկում է ռուսական եկեղեցական երաժշտություն: Հին ռուսական եւ պոլիֆոնիկ երաժշտությունից մինչեւ 20-րդ դարի սկզբի հոգեւոր երգացանկով ծավալագրվում է 7 նոդյա խումբ: Երգացանկը շարունակված է Գլինկայի, Ռախմանինովի, Չայկովսկու հոգեւոր ստեղծագործություններով: Առաջին թողարկումներում կլինեն Ա. Կաստալսկու (մահացել է 1926-ին) եւ Պավել Չեսնոկովի (մահացել է 1944-ին) դատապարտված ռուսական ուղղափառ եկեղեցու համար ստեղծված հոգեւոր երգերը, ինչպես Վալերի Ռիբինի «Հին ռուսական ռոմանս» տղական երգչախմբի կատարումները Անատոլի Գրինդենկոյի ղեկավարությամբ:

ՖՐԱՆՍ ՊՐԵՍ

ԵՐԵՎԱՆ

Պարի պետական համույթն սկսել է ելույթները

Մայրը տեղից շարժվում է

Վաստակավոր կոլեկտիվ պարի պետական համույթն ունի 35 տարիների պատմություն: Սակայն 1991-ից այն իր վարագույրները եւ թեւերը չի բացել հանդիսատեսի առջեւ: Նշանակումներ ստացած ղեկավարների քանիերն ու փորձերը ցանկալի արդյունք չեն տվել: Արդեն մեկ տարի է, ինչ համույթի գեղարվեստական ղեկավարությունը ստանձնել է վաստակավոր արտիստ Սուրեն Չանչուրյանը, որը 25 տարի նույն համույթի կազմում՝ Էդուարդ Մանուկյանի, Ազատ Ղարիբյանի, իսկ առաջ Վանուշ Խանամիրյանի ղեկավարությամբ հանրապետության եւ աշխարհի շատ բեմահարթակներում ցուցադրել է հայկական պարարվեստը — Մայրը տեղից շարժվում է:

Չանչուրյանի խոսքերով, «ոտքի կանգնեցինք» համեմատաբար արագ եւ կոլեկտիվը «գտավ ինքն իրեն», հիմնականում շնորհիվ մի խումբ գործիմաց մարդկանց: Գլխավոր պարուսույց Գագիկ Կարապետյանը, բեմադրական մասի վարիչ Ռիտա Խանզադյանը, փորձավար Արթուր Բաբայանը սիրով վերադարձան կոլեկտիվ:

Վերջին տարիներին մեր կյանքում կատարված փոփոխությունները չեն վճռականության, համառության պար է: 88-ի թեմաներով ստեղծված «Մայրությունը» նվիրված է որդեկորույս մայրերին: Բեմադրության են պատրաստվում Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700 ամյակին նվիրված եւ ուրիշ համարներ:

Հունիսի 16-17-ին համույթը ելույթ ունեցավ Հակոբ Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի պետական թատրոնում, պաշտպանության, ներքին գործերի եւ մշակույթի նախարարությունների նախաձեռնությամբ հուլիսին Արցախում կազմակերպված մշակույթի օրերին մեկ շաբաթ համերգներ տվեցին Մարտունու շրջանի Ճարտար գյուղում, Ստեփանակերտում եւ այլ բնակավայրերում, իսկ անկախության օրը՝ Երեւանի Հանրապետության հրապարակում: Այդ հանդիպումների ժամանակ ողջ համույթը, հատկապես Արսեն Չախարյանը, Պետրոս Ղարիբյանը, Լուիզա Խաչատրյանը, Աիդա Ղարիբջանյանը, Աստղիկ Թանմիզյանը, Արթուր Փլանջյանը եւ ուրիշներ աչքի ընկան վարպետությամբ եւ կատարողական բարձր արվեստով: Համույթի հաջողությունները պայմանավորվում են նաեւ երաժշտական մասի՝ Արթուր

կարող չանդրադառնալ նաեւ համույթի վրա: Երբեմնի նշանավոր լիար ժեք պայմաններում գտնվողները հայտնվել են վարձակալի վիճակում: «Այն սրահներում, որտեղ մի ժամանակ փորձեր ենք արել, այժմ մերը չէ, դահլիճը նույնպես: Բարեբախտաբար, Ազգային օպերայի տնօրեն Տիգրան Լեւոնյանը հնարավորություն է տվել փորձերի համար օգտվել այս սրահներից»: Դժվարություններ կային եւ այժմ էլ անպակաս չեն «հիմնական անձնակազմի», պարող պարուհիների հավաքագրման եւ ուսակական կայուն աստիճանի վրա պահելու հարցում: Խնդիրն այն է, որ «երիտասարդությունը ծառայության մեջ է, բացակայում է հանրապետությունից, որի հետեւանքով խստապահանջ ընտրության հնարավորություն չենք ստանում: Ան համենայն դեպս է լուծվում պարողների «խնդիրը», բեւ այստեղ էլ առաջ են գալիս յուրատեսակ դժվարություններ, որ կապվում են տեւական արձակուրդների հետ»: Հարցի կարգավորման լավագույն եղանակը համույթին կից պարի ստուդիայի ստեղծումն է, որին էլ ձեռնամուխ են եղել եւ արդեն կատարվում է 13-14 տարեկան շնորհալիների ընդունելություն: Այս հարցերի կարգավորման ժամանակ անուրանալի դեր է խաղացել մշակույթի նախարարությունը:

«Նոր ծրագիրը, ասում է գլխավոր պարուսույցը, այն առանցքն է, որի շուրջ պտտվում է կոլեկտիվի աշխատանքը»: Ինչ ուղղվածություն է ունենալու համույթի գործունեությունը: «Աշխատել ենք հավատարիմ մնալ եւ ռեժիսորներ տասնամյակների ընթացքում ստեղծված ավանդույթներին՝ վերստին բեմ հանել իր դեմքն ունեցող վաստակավոր կոլեկտիվը»: Պատրաստվել են մի շարք համարներ, որոնք բնորոշ են համույթին՝ Արամ Խաչատրյանի «Լեզգինկան», «Սուսերով պարը», Ալեքսանդր Սպենդիարյանի «Էնզելին» եւ այլն: Իսկ ծրագիրը, բնականաբար, բարդացվել է: «Իշխանապարը» միաբան ու համախոհ իշխանների պար է, երբեխոսը ազգի մասին է, նրանք միասնական են: Դա տոկունության, Առաքելյանի, Վլադլեն Հարությունյանի, Ժիրայր Մելքոնյանի եւ շնորհալի նորեկների բարձր կատարումներով:

Սակայն «հարցերի հարցը» մնում է չլուծված. որտե՞ղ է ելույթ ունենալու պարի պետական համույթը: «Իսկ նրան օդի եւ ջրի պես անհրաժեշտ են ելույթներ, շրջագայություններ, հանդիպումներ հանդիսատեսի հետ, նրա ջերմացնող ու ոգեւորող վերաբերմունքը: Անհրաժեշտ է, որ աշխատանքները փորձերից դուրս էլ ապրեն»: Այն դահլիճը, ուր տասնամյակներ շարունակ ելույթ են ունեցել, այժմ տնօրինում է ֆիլհարմոնիկը, դահլիճ վարձել գրեթե հնարավոր չէ թանկության պատճառով: Ուրիշ քաղաքներ, շրջաններ դուրս գալը կապված է ոչ պակաս դժվարությունների՝ փոխադրամիջոցների, վառելանյութի եւ այլնի հետ, որ հնարավոր չէ առանց հովանավորի: Համույթի ղեկավարությունն ուզում է հուսալ, որ այդ հովանավորը մշակույթի նախարարությունն է, իսկ նախարարության երաժշտության վարչության պետ Աննա Օհանյանը գտնում է, որ միջոցներ չեն խնայվել համույթը գրումից, փոշիացումից փրկելու, պահպանելու համար: Չնայած ֆինանսական դժվարություններին, այժմ էլ պատրաստ են օգնել դահլիճներ վարձելու խնդիրը մեղմացնելու համար. «Այսօր դահլիճ տրամադրելու այդպիսի հնարավորություններ ունեն Օպերան, Մարզահամերգայինի համերգայինը, Երիտասարդական պալատը: Առանց հովանավորի արտասահման դուրս գալ հնարավոր չէ, իսկ հովանավոր գտնելու հոգսը վեր չէ համույթի գեղարվեստական ղեկավարի կարողություններից»:

Դե ինչ, հուսել է պահը, երբ հանրապետության վաստակավոր կոլեկտիվ պարի պետական համույթը պատրաստ է նորից կյանք մտնել, նաեւ հուսալով, որ իրոք կգտնվեն բարերարներ, որոնք ճանապարհ կբացեն ոչ միայն դեպի մայրաքաղաքի, այլեւ Արցախի, աղետի գոտու եւ հանրապետության մյուս բնակավայրերի, գուցե նաեւ արտերկրի հանդիսատեսի:

ՍԱՐԻԿ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **ՄԱՐԶԱՁԱՅՆ**

ԹԵՆԻՍ

Մարզական ընտանիք. Որդին հաղթում է հորը

ԴԵՐԵՆԻԿ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Մարզիկներ կան, որոնց կենսագրությունը լցնելու միայն մարզական ձեռք բերած հաջողություններով են գրված: Դրանցից մեկն է միջազգային կարգի սպորտի վարպետ, հանրապետության վաստակավոր մարզիչ, սեղանի թենիսի Երևանի կրկնակի չեմպիոն Յակով Սարգսյանը:

Իսկ տարիներ առաջ, երբ առաջին անգամ Կիրովականում իր ձեռքը վերցրեց փոքրիկ ռակետ ու առաջին հարվածը կատարեց փոքրիկ գնդակով: Նրա առաջին ու առայժմ միակ մարզիչ Ռոբերտ Գևորգյանը շատ շուտ նկատեց պատանու մարզական ունակությունները և առանձնահատուկ ուշադրությամբ կարողացավ նրա մոտ զարգացնել մարզիկին բնորոշ անզուգական հատկանիշների կամքը, մարզական չարությունը, մեծ աշխատասիրությունը, առանց որոնց երբեք հնարավոր չէ հաջողությունների հասնել մեծ սպորտում: Տարեցտարի աճեց պատանու, նվաճեց Հայաստանի նախ փոխչեմպիոնի, ապա չեմպիոնի կոչումը: Բայց միայն Կիրովականում մարզվելը բավական չէր ավելի բարձր արդյունքների հասնելու համար: Նրա մարզական կարողությունները նկատեցին ու բարձր գնահատեցին հանրապետության սեղանի թենիսի մասնագետները: 1975 թ.-ից նա արդեն արդեն հանրապետության հավաքականի անդամ, բնակություն հաստատեց Երևանում, կրկնել «Դինամո» կամավոր մարզական ընկերության հավաքականը: Երևանն էլ նա էր նրա մարզական հաջողությունների դրսևորման համար, և շատ նա ընդգրկվեց նաև նախկին Խորհրդային Միության հավաքականի կազմում: 1978 թվականին նա մասնակցեց Եվրոպայի պատանիների առաջնությանը և նվաճեց չեմպիոնի կոչումը: «Հայաստանի ամենաուժեղ ռակետ» պատվավոր կոչումը երկու անգամ Եվրոպայի, Խորհրդային Միության և ԽՍՀՄ ժողովուրդների 8-րդ սպարտակիադայի չեմպիոնի կոչումով նա մասնակցեց նաև Հունգարիայում, Դանիայում, Ճապոնիայում, ԱՄՆ-ում, Նիդեռլանդներում և այլ երկրներում կազմակերպված մրցաշարերին ու միջազգային մրցումներին պատվով ներկայացրել Հայաստանի բարձր սպորտի պատիվը, ընկերակցելով այդ տարիների մեր փառապանծ թենիսիստներ Գևորգ Վարդանյանի, Յակով Փիլոսյանի, Բագրատ Բաղդասարյանի, Էդիկ և Նարինե Աճեմյանների, Անդո Չալըմյանի, Գևոր Խաչատրյանի հետ:

Նա իրեն կյանքի ընկեր ընտրեց Գոհար Խաչատրյանին, որը նույնպես թենիսի մարզական վարպետներից էր, Երևանի առաջնության բրոնզե մեդալակիր, ԽՍՀՄ կրկնակի չեմպիոն և ռեկորդակիր: Մարզական ընտանիք կազմելով հետո երկուսն էլ բազմաթիվ մեծ սպորտ և անցան մարզչական աշխատանքի, դաստիարակելով նոր սերունդ, որոնց թվում և Ռոստոմ և նրանց զույգից առաջին տեղի համար պայքարը շարունակվում է հետաքրքրությամբ: Ավելացնենք նույնիսկ իր ծնողների մարզիկին համապատասխան չեմպիոնի կոչման արժանացել հայրը թենիսի խաղը փոխանցելու մեջ, ընկերակցելով Բագրատ Ճղճայանի հետ: Դրանով իսկ նա լավագույն օրինակ է ծառայում իր սաների համար: Այդ նույն մրցումներում Սարգսյանների II տեղը գրավեց Անիտան իր հասակակիցների մեջ նույնպես չեմպիոն դառնալով:

Եվ այսպես, Սարգսյանների ընտանիքի մարզական ավանդը հարատևում է տարեց տարի, ավելին, որ մեդալների ու պատվոգրերի, հաղթանակների

կողքին, սեղանի թենիսի «Սորարան»-ում, ապա մրցումների «Հայաստան» մարզական միության թենիսի մասնագիտացված մարզադպրոցում: Անցած 10 տարիների ընթացքում արդեն նրանց սաներից շատերը եկան համալրելու Հայաստանի լավագույն սեղանի թենիսիստների շարքերը: Նրանցից շատերն արդեն հանրապետության չեմպիոններ են, և Եվրոպայի պատանիների առաջնության մասնակիցներ, որոնց թվում է նաև հանրապետության պատանիների չեմպիոն Դավիթ Սարգսյանը, մարզահեղի ծնողների որդին:

«Ամեն ինչ հայր ու որդի մասնակցեցին հանրապետության սեղանի թենիսի այս տարվա առաջնությանը: Ասացվեց այնպես, որ կիսաեզրափակիչում նրանք «ախոյաններ» դարձան: Այստեղ որդին գերազանց վերների տեմպով կենտրոնացած է նույն հարկի տակ ապրածներացված մի ընտանիքի անկյունում:

Եղել են դեպքեր, երբ Յակով Սարգսյանին հրավիրել են արտասահմանյան երկրներ աշխատելու որպես մարզիչ: Չի հրաժարվել, հավատարիմ է մնացել հայկական սեղանի թենիսի զարգացման գործին իր նվիրվածությամբ, մեծ է բոլոր առաջարկները:

«Ինչպես իմ երեխաները, այնպես էլ իմ սաները, որոնց մարզական հաջողությունները բազմապատկելու համար մարզադահլիճ ենք անում ամեն օր, այնքան հարազատ են ինձ, որ երբեք չեմ կարող լքել նրանց: Աշխատելու կաշխատեմ իմ հայրենիքում, իմ հայրենակիցների համար, ընդունելով դժվարություններ կրելով», ասում է նա:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«Ճանքը» ցամաքում և օդում

Ավտոմեքենան, որը պատկերված է նկարում, աշխարհում ոչ մի ֆիրմայի չի պատկանում և չունի իր նմանակը: Այն ստեղծել է էջմիածնի շրջանի Գայ գյուղի բնակիչ Հրայիկ Սարկոսյանը իր նախագծով և իր ձեռքերով ու տվել «Ճանք» անունը: Ճնորհալի երիտասարդին, որն ավարտել է էջմիածնի որոշտեխ-տեխնիկումը, ավտոփականագործների բաժինը, մեքենայի նախագծման ու պատրաստման համար անհրաժեշտ եղավ յոթ տարի: Եվ ահա օրերս առաջին անգամ այն հայտնվեց ավտոմայրուղիներում, իր վրա գրավելով հետաքրքրասերների ուշադրությունը:

Որո՞նք են ինքնաթեռ ավտոմեքենայի առավելությունները, որ կարող են հետաքրքրել ինչպես ավտոկոնստրուկտորներին, այնպես էլ ավտոսիրողներին: Ավտոմեքենայի հենքը պատրաստված է խառնուրդի երկաթե խողովակներից: «ՎԱԶ 2101» մակնիշի շարժիչը, որը տեղադրված է նրա վրա, ո՛չ մի ձևափոխումների է ենթարկվել: Վերամշակվել են միայն շարժաթևերը, կարճացվել է դեպի ետ կամրջակ փոխանցման լիսեռը, վերափոխվել է վառելանյութի սնիչը, որոնց շնորհիվ էլ շարժիչի հզորությունը հասել է ավելի քան 90 ձիաուժի: Մեքենան կարող է զարգացնել ավելի քան 200 կմ/ժ արագություն: Եթե «ՎԱԶ 2106» մակնիշի «Ժիգուլի» ավտոմեքենային մանսիմում արագություն զարգացնելու համար տեղից պոկվելուց հետո անհրաժեշտ է 15-16 վայրկյան, ապա «Ճանքին» դրա համար անհրաժեշտ

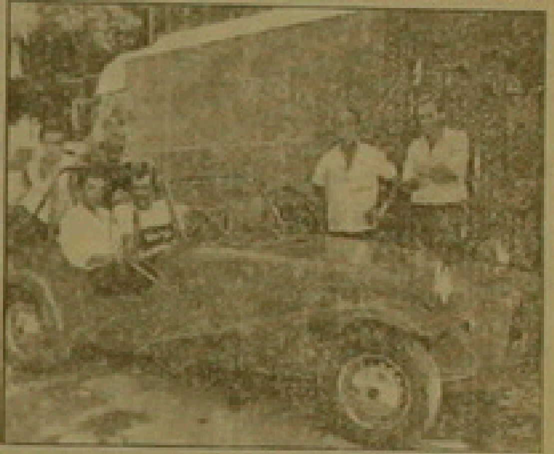

է 8-9 վայրկյան: 100 կմ-ի համար անհրաժեշտ է ընդամենը 5-6 լիտր վառելանյութ: Ավտոմեքենայի արտաքին տեսքի համար օգտագործվել է 2 մմ հաստություն ունեցող թիթեղ, որն էլ ապահովում է թափքի ամրությունը: Ավտոմեքենայի քաշը կազմում է 750 կգ, որը 200-250 կիլոգրամով թեթև է «Ժիգուլի» մակնիշի մեքենաների համեմատությամբ: Մասնագետների վկայությամբ ինքնաթեռ մեքենաների ստուգատեսերում ու մրցույթներում այն կարող է բարձր գնահատականի արժանանալ: Մեքենայի պատրաստման գործում որդուն մասնակի օգնություն է ցույց տվել հայրը, մասնագիտությամբ տեղանքի ինքնաթիռի պատրաստմանը: Արդեն պատրաստ է նրա կմախքը: Ինքնաթիռն աշխատելու է «Վոլգվագեն» մակնիշի օդային հովացման 80 ձիաուժ ունեցող շարժիչով: Թռիչքի համար անհրաժեշտ կլինի ընդամենը 80, վայրէջքի համար՝ 100 մետր տարածություն: Վառելանյութի մեկ լից նավորումով այն կարող է անցնել 450 կիլոմետր օդային տարածություն, երկու օդաչուներից բացի կրելով 300 կգ բեռ: Հուսանք, որ շատ մոտ ապագայում ինքնուս կոնստրուկտորի առաջին ինքնաթիռը կճախրի Հայաստանի կապույտ երկնքում, գուցե դարձյալ «Ճանք» անվանումով:

Ի խոսքով Արմեն Սարկոսյանը: Իր «Ճանքով» ավտոմայրուղիներն նվաճելուց հետո Հրայիկը կամենում է նվաճել նաև օդային տարածությունները: Այժմ նա ձեռնամուխ է եղել երկ

Վ. Գ.

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ մամուլի տարածման գործակալությունը հայտնում է բոլոր հիմնարկ ձեռնարկություններին և անհատ բաժանորդներին, որ 1995 թ. առաջին կիսամյակի թերթերի և ամսագրերի բաժանորդագրության ավարտին հասած օրեր են մնացել: Ռուսաստանի Դաշնության թերթերի և ամսագրերի բաժանորդագրության վերջին ժամկետը ս. թ. նոյեմբերի 20-ն է, իսկ Հայաստանի Հանրապետության թերթերի և ամսագրերի դեկտեմբերի 15-ը:

Բաժանորդագրությունը կարելի է ձևակերպել

1. Անհատ բաժանորդների համար Երևան քաղաքի փոստային բաժանմունքներում

2. Հիմնարկ-ձեռնարկությունների համար՝ փոխանցումով կամ կանխիկ՝ 10-րդ փոստային բաժանմունքում (Երևան Հանրապետության հրապարակ)

3. Հանրապետության այլ շրջաններում միջշրջանային գործակալություններում և փոստային բաժանմունքներում

4. Այն հիմնարկ-ձեռնարկությունները և հաստատությունները, որոնք կցանկանան իրենց բաժանորդագրված թերթերը ստանալ փաթեթավորված ձևակերպությամբ մեր գծերից թերթերի և ամսագրերի կողմից, բաժանորդագրությունը ձևակերպելիս անդորրագրում պետք է նշեն կոդային համարը:

Մամուլի տարածման գործակալություն

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է «ՀԱՅԱՍՓՅՈՒՌ» ՍՊԸ-Ի ԻՆՔՆՈՒՍ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՂՆԵՐԻ ԴՊՐՈՑ-ՍՏՈՒԴԻԱՆ

Հանրապետությունում ճանաչում ունեցող լավագույն մասնագետների մասնակցությամբ (անվճար պարապմունքներով) հանդես կգան 33 տող արտիստ, ժողովրդական, «Ոզնի» ամսագրի գլխավոր խմբագիր Արամայիս Սահակյանը, 3-րդ ալիք հեռուստածրագիր, ինչպես նաև դասախոսական կազմը՝ արձակագիր և դրամատուրգ Ազատ Շահինյանի, դերասան Գևորգ Դոդոզյանի, «Ոզնիներ» թատրոնի գեղ. ղեկավար Վահրամ Սահակյանի և ուրիշների մասնակցությամբ) ստեղծված դպրոց-ստուդիան հրավիրում է ծնողներին հետևյալ բաժիններում

I բաժին հեղինակային երգ

II բաժին օպերատորա-ռեժիսորական, երգիծական կարճամետրաժ ֆիլմերի ստեղծում

III բաժին երգիծանքի հումոր (գրական պարոդիաներ)

IV բաժին Շոու բիզնեսի մենեջերների պատրաստում

Դպրոց-ստուդիայի ստեղծման նպատակն է՝ օգնել տաղանդավոր երիտասարդներին հղկելու իրենց ունակությունները և զանազան միջոցառումների, համերգների և հանդեսների միջոցով հնարավորություն տալ նրանց դուրս գալ ասպարեզ:

Առաջնությունը կտրվի նրանց, ովքեր կներկայացնեն իրենց ստեղծագործությունները:

Ուսումը վճարովի է, ուսման վարձը՝ մատչելի:

Ուսման ժամկետը՝ մեկ տարի:

Դպրոց-ստուդիա կարող են ընդունվել 47 տարեկան (առանձնահատուկ կարողություններ ունեցող) և 15-ից բարձր տարիքի պատանիներ և աղջիկներ:

Ցանկություններից առաջ սույն թվականի նոյեմբերի 18-ին, ժամը 10-ին կինոստուդիայի շենքում կանցկացվի նախնական հարցազրույց:

Հասցեն՝ Երևան, Շենգավիթի շրջան, Թամանցիների փողոց, կինոստուդիա:

Ուսողի ճնշակա կայարանը՝ «Շենգավիթ»:

Տեղեկանքների համար զանգահարել 63-54-94 (օրվա ցանկացած ժամ), 28-54-91 (աշխատանքային ժամերին ժամը 19.00-ից մինչև 20.00):

«Գրան-Պրի» Կասպարովին

ՍՈՒՔԱՆ, 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ: Փարիզում ավարտվեց «Գրան Պրի Ինտել» արագ շախմատի մրցաշարերի եզրափակիչ փուլը, որի մրցանակային ֆոնդը կազմում է 160 հազար դոլլար: Գլխավոր մրցանակը ստացավ աշխարհի չեմպիոն Գարրի Կասպարովը, որը եզրափակիչում հաղթեց բունիացի Պրեդրագ Նիկոլիչին 2-0 հաշվով: Այդ մրցանակը ընդհանուր մրցակարգով 2 պարտիայից բաղկացած մինի-մրցամարտերում վիճարկում էին 16 շախմատիստներ: Նրանց թվում են 8 անհատապես հրավիրված գրոսմայստերներ՝ Վլադիմիր Կրամնիկ, Վիշվանաթան Անանդ, Վասիլի Իվանչուկ, Գարրի Կասպարով, Վիկտոր Կորչնոյ, Ալեքսեյ Վիժմանավին, Պրեդրագ Նիկոլիչ և Մայքլ Ադամս: Եվս երկու տեղ պատկանում էին մրցումների կազմակերպիչներին, որոնք հատկացվեցին հունգարուհի Յուդիթ Պոլգարին և ծննդով նովոսիբիրսկցի, բայց այժմ Փարիզի բնակիչ Անատոլի Վայսերին: Մրցաշարին չմասնակցեց Իրանսիայի ուժեղագույն շախմատիստ ժոել Լոտյեն, որն այժմ Մադրիդում ցուցադրական մրցամարտ է անցկացնում Անատոլի Կարպովի հետ: Հրավիրված էր նաև Գատա Կամսկին, սակայն վերջինս հրաժարվեց մասնակցել «Գրան Պրի Ինտել»-ի համար:

Հայաստանում միակ ուղիղ ավիաչվերթ, առանց միջանկյալ վայրէջքի՝

ԵՐԵՎԱՆ-ՕԴԵՍԱ

երթուղին կատարվում է յուրաքանչյուր ուրբաթ օրը «Զվարթնոց» օդանավակայանից:

Թռիչքը՝ ժամը 17:00-ին, տևողությունը՝ 1 ժամ 50 րոպե:

Ձեր թռիչքը հարմարավետ կլինի TY-154 ինքնաթիռով:

Կազմակերպվում է նաև բեռների տեղափոխում՝ ցանկացած քանակությամբ: Տոմսերը կարելի է ձեռք բերել «Ավիաստանս» գլխավոր գործակալության և «Զվարթնոց» օդանավակայանի տոմսարկղերում:

digitised by A.R.A.R.@

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՎ ՄԻԱՅՆ ՄԵԶ ՄՈՏ

«ՔՍԻՄԵՔՍՏՈՒՐ - ԵՐԵՎԱՆ» ֆիրմայի նվերը Ձեզ և Ձեր մտերիմներին ԾՆՆԴՅԱՆ ՏՈՆԵՐԻ և ՆՈՐ ՏԱՐՎԱ նախաշեմին

ՄԱԼԹԱ

Առողջարանային վայել հանգիստ:

«Քսիմեքստուր - Երևան» ֆիրմայի շնորհիվ Դուք կարող եք Մալթա կղզում դիմավորել Ծննդյան տոները և Նոր տարին:

Ուղեգրի արժեքը սկսած 1000 $-ից, երեխաներին 30 % զեղչ:

ԹԱՅԼԱՆԴ - հանգիստ և բիզնես

Դեկտեմբերի 18-ից: Սկսած 1400 $-ից 2 շաբաթվա շքեղ հանգստի համար:

Միայն Ծննդյան տոների և Նոր տարվա շրջանն է հնարավոր այդքան չնչին գնով այցելել Թայլանդ:

Ուղեգրի արժեքում.

- ***** LUXE հյուրանոցներ Բանգկոկում, Պատայայում և Փխուկետում,
- Դիմավորում և ճանապարհում,
- Անմոռանալի տոնական ընթրիք,
- Սինգապուր - Բանգկոկ - Սինգապուր ավիատոմսը.

Երեխաների համար 50 % զեղչ:

Հանգիստ **ԿՈՒԲԱՅԻ** հռչակավոր ՎԱՐԱԴԵՐՈ հանգստավայրում: Ձեզ սպասում են Կարիբյան ափերի ամենաառաջնակարգ **** **Sol Palmeras** և ***** **Melia Varadero** հյուրանոցները: Դեկտեմբերի 22-ից մինչև հունվարի 5-ը 12 օրով և 24 օրով:

Ուղեգրի արժեքը սկսած 1400 $-ից:

Մինչև 8 տարեկան երեխաներին 50 % և 8-12 տարեկաններին 33 % զեղչ:

ԿԱՆԱՐՅԱՆ ԿՂԶԻՆԵՐ

Միայն և միայն մեզ մոտ:

- 7 օր և 14 օր.
- Յուրաքանչյուր չորեքշաբթի Մոսկվայից.
- Փոքր խմբեր, ընտանիքներ.
- Առաջնակարգ հյուրանոցներ բոլոր հարմարություններով.

Ուղեգրի արժեքը սկսած 1000 $-ից:

Մինչև 2 տարեկան երեխաներին անվճար, 2-12 տարեկաններին 20 % զեղչ:

Կառնավալը **ԲՐԱԶԻԼԻԱՅՈՒՄ**, ՌԻՈ-դե-ԺԱՆԵՅՐՈ-ՅՈՒՄ:

Աշխարհի ամենագունագեղ տոնակատարությունը Ատլանտյան օվկիանոսի ափին: Լատինաամերիկյան երաժշտության խառնվածք, պարողների խորհրդավորություն` սա է ԿԱՌՆԱՎԱԼԸ:

Դուք կապրեք Ձեր կյանքի ամենավառ օրերը:

Ուղեգրի արժեքը

**** հյուրանոց 2100 $.

***** հյուրանոց 3200 $:

Ներառյալ ԵՐԵՎԱՆ-ՄՈՍԿՎԱ-ԵՐԵՎԱՆ ավիատոմսը, վիզայի և փաստաթղթերի ձևակերպումը.

- Թռիչքը KLM, IBERIA և Աերոֆլոտ ավիաընկերությունների ինքնաթիռներով.
- Դիմավորում և ճանապարհում օդանավակայանում.
- RIO PALACE *****, RIO INTERNACIONAL ***** և OLINDA **** հյուրանոցներ.
- Սնունդ (նախաճաշ, ճաշ և ընթրիք երկուտեղանոցների բնակարանում).
- Վերելք հռչակավոր Կորկովադո լեռ, Քրիստոս Փրկչի արձանի մոտ,
- Վերելք ճոպանուղով դեպի Շաքարի գլուխ լեռան գագաթ,
- Զբոսանավով դեպի արևադարձային կղզիներ (ճաշ),
- Գիշերային զբոսանք ՌԻՈՅՈՒՄ, Մուլատուհիների «Պլատաֆորմա» շոուի դիտումով,
- Այցելություն Պետրոպոլիս քաղաք-թանգարան,
- Կառնավալային երթի դիտման տոմս (***** հյուրանոցների համար):

Ժամկետները՝ փետրվարի 19-ից 27-ը, փետրվարի 22-ից մարտի 2-ը և փետրվարի 22-ից մարտի 6-ը:

KSIMEXTOUR

«ՔՍԻՄԵՔՍՏՈՒՐ - ԵՐԵՎԱՆ»

Երևան, Կորյունի փ., 5

Հեռ. 523-908, 523-144

Arina

LEVON TRAVEL

ARMENIAN AIRLINES ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ

KLM WORLDWIDE RELIABILITY NORTHWEST

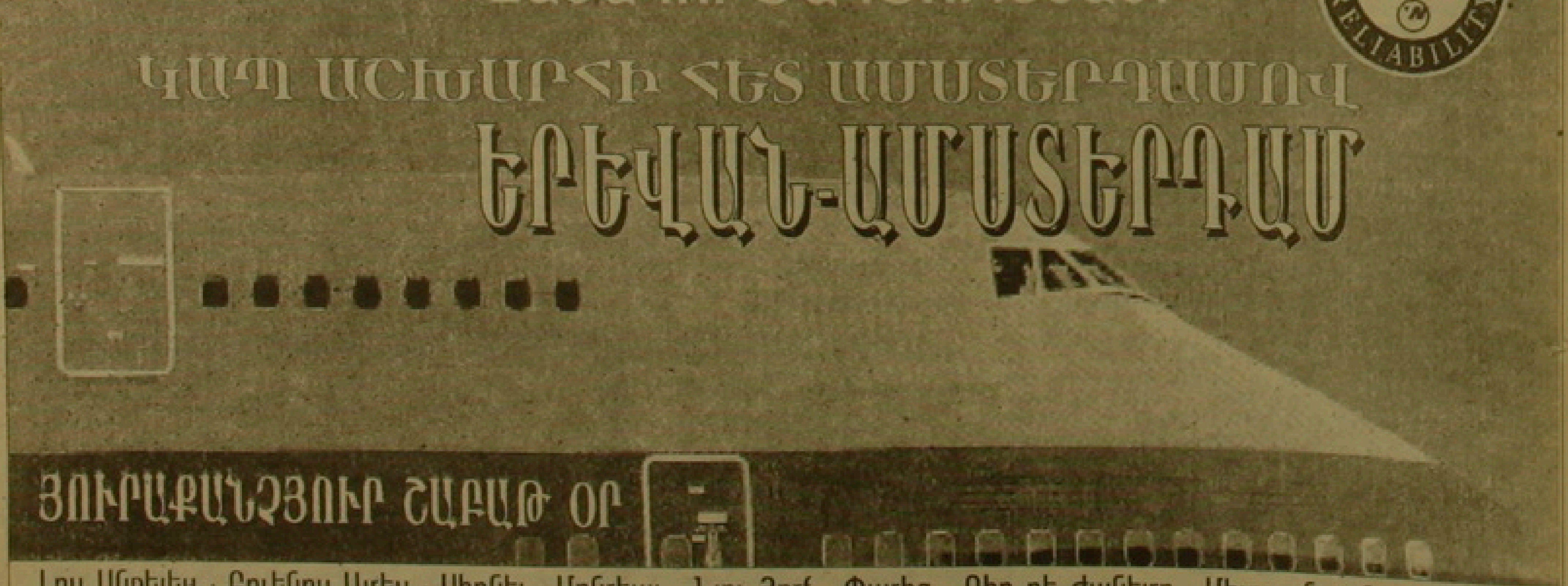

Լոս Անջելես · Բուենոս Այրես · Սիդնեյ · Մոնրեալ · Նյու Յորք · Փարիզ · Ռիո դե Ժանեյրո · Մելբուռն · Ֆրանկֆուրտ · Բոստոն · Սանտյագո · Լոնդոն · Չիկագո · Սան Պաուլո · Վաշինգտոն · Կարակաս · Դեթրոյթ · Սան Ֆրանցիսկո · Ֆիլադելֆիա · Բեռլին · Դալլաս · Բանգկոկ · Մադրիդ · Տոկիո · Աթենք · Հռոմ · Օտտավա · Դամասկոս · Լիսաբոն ·

ՎՍՏԱՀԵՔ ՄԵՐ 36-ԱՄՅԱ ՓՈՐՁԻՆ

LEVON TRAVEL Սայաթ-Նովա-10, հեռ. 52-52-10, 52-52-84

A STYLE 58.18.41

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երևան 23 Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Ինդեքս 69149. Պատվեր 1913. Տպաքանակ 5000. Ստորագրված է տպագրության 15. 11. 1994. Գինը 25 դրամ

digitised by A.R.A.R.@